

Reguleringsplan for Ballang sleira industri- og næringsområde

Konsekvensutredning – Landskap

PlanID: 2022006

Saksnr.: 22/3662

Prosjekttittel			Dokumenttittel			
Aker Narvik Ballangen			Reguleringsplan for Ballangseira industri- og næringsområde Konsekvensutredningsrapport – Landskap			
Dokumentnr.						
NOBA-104-HSE-REP-00022						
Fagrapport (utarbeidet av Norconsult)					Approver (Aker Narvik)	
Norconsult 					AKER NARVIK	
Dato	Versjonsnr.	Utarbeidet av	Fagkontrollert	Godkjent	Kontrollert	Godkjent
31.01.2023	B01	tusta	eiber	marvet		
11.06.2024	J02	eiber	tusta	sigpla	SO/GNR	
20.09.2024	J03	tusta	eiber	sigpla	SO/GNR	SO

Sammendrag

Utredningsområdet ligger i Ballangen i Narvik kommune. Tiltaket er beskrevet i egen rapport.

Utredningsområdet er utredet etter Miljødirektoratets metode M-1941 og det er definert til sammen ti delområder med verdi for landskap, hvorav ett vurderes å ha noe verdi og de øvrige vurderes å ha middels verdi.

I påvirkningsvurderingene er det aktuelle reguleringsforslaget som fullt utbygget løsning vurdert opp mot et nullalternativ som legger til grunn at området beholder dagens funksjon. Reguleringsforslaget benevnes i rapporten som Alternativ 1.

Industriområdene som er vurdert i denne konsekvensutredningen er arealkrevende og har gjennomgående store bygningsvolumer med tett plassering og gesimshøyder på inntil 30 m. Selv om Ballangseira for en stor del består av en fylling, og med en liten flystripe i midten, fremstår den i dag som et åpent og grønt areal som danner et åpent landskapsrom og en myk overgang mellom dal og fjord. De nye tiltakene vil endre landskapskarakteren i det sentrale dalrommet i Ballangen betraktelig, bryte den visuelle sammenhengen mellom dal og fjord, og medføre inngrep som i vesentlig grad vil endre landskapsopplevelsen fra tilgrensende områder i negativ retning.

Alternativ 1 vurderes samlet sett å medføre **stor negativ** konsekvens for landskap. Det henvises til tabellen på neste side.

Ballangseira vil gjennom detaljprosjektering og byggeplaner for de ulike delene av industriområdet resultere i et mer variert uttrykk i form og funksjon enn det som er vist og beskrevet i tiltaksbeskrivelse og modell, men på dette planstadiet kan det ikke legges til grunn forventninger om hva disse vil bestå i.

I tabellen nedenfor oppsummeres verdi, påvirkning og konsekvensgrad for hvert delområde.

Landskap	Verdi	Nullalternativ	Alternativ 1
Delområde 1 Ballangen	Middels +	0	---
Delområde 2 Fornes	Noe	0	0
Delområde 3 Simlefjellet	Middels	0	--
Delområde 4 Ballangsleira	Middels -	0	--
Delområde 5 Sentrum	Middels -	0	--
Delområde 6 Bjørkåsen	Middels +	0	---
Delområde 7 Nøkkeelva	Middels +	0	-
Delområde 8 Håfjellet - Bruna	Middels +	0	--
Delområde 9 Balsnes	Middels +	0	0
Delområde 10 Saltvikneset	Middels +	0	0
Samlet vurdering landskap			
Avveining	Begrunnelse for vektlegging av enkelte delområder	I samlet vurdering av konsekvenser for landskap legges hovedvekten på delområdene som blir sterkest berørt av utbyggingen. Dette gjelder delområde 1, 4, 5, og 6.	
	Begrunnelse for samlede virkninger	De samlede virkningene for tema landskap av utbygging av et stort og konsentrert industriområde på Ballangsleira vil i enkelte av de nære områdene endre landskapsopplevelsen sterkt. Det grønne, åpne landskapet innerst i fjorden transformeres til et område med tydelig industrielt preg på sletta og ved sjøfronten. For de ytre delene av fjorden og landskapet rundt har tiltaket små eller ubetydelige konsekvenser.	
Samlet konsekvens for tema landskap	Samlet konsekvens	Nullalternativet Ingen/ubetydelig konsekvens	Alternativ 1 Stor negativ konsekvens

Innholdsfortegnelse

1	Beskrivelse av tiltaket	7
1.1	Beliggenhet og planavgrensning	7
2	Overordnet metodebeskrivelse	9
2.1	Metode for utredning av ikke-prissatte temaer	9
2.2	Referansesituasjon og 0-alternativ	9
2.3	Utredningsområde og influensområde	9
2.4	Metode for utredning av fagtema landskap	11
2.4.1	<i>Kunnskapsinnhenting</i>	11
2.4.2	<i>Inndeling av delområder</i>	12
2.4.3	<i>Vurdering av verdi</i>	12
2.4.4	<i>Vurdering av påvirkning</i>	15
2.4.5	<i>Vurdering av konsekvensgrad for hvert delområde</i>	17
2.4.6	<i>Vurdering av konsekvens for hvert alternativ</i>	19
3	Karakteristiske trekk ved tiltaks- og influensområdet	20
4	Verdivurdering	23
4.1	Delområde 1 – Ballangen (fjordrommet)	23
4.2	Delområde 2 – Fornes og Arnesfjellet industriområde	26
4.3	Delområde 3 – Lia mot Simlefjellet	28
4.4	Delområde 4 – Ballangsleira og Stormyra	29
4.5	Delområde 5 – Ballangen sentrum	33
4.6	Delområde 6 – Bjørkåsen og Stor-Ballangen	36
4.7	Delområde 7 – Nøkkelelva	39
4.8	Delområde 8 – Bruna	40
4.9	Delområde 9 – Balsnes	42
4.10	Delområde 10 – Saltvikneset	43
5	Vurdering av påvirkning og konsekvens	45
5.1	Alternativ 1 – full utbygging av Ballangsleira	45
5.1.1	<i>Delområde 1 – Ballangen (fjordrommet)</i>	47
5.1.2	<i>Delområde 2 – Fornes og Arnesfjellet industriområde</i>	50
5.1.3	<i>Delområde 3 – Lia mot Simlefjellet</i>	52
5.1.4	<i>Delområde 4 – Ballangsleira og Stormyra</i>	55
5.1.5	<i>Delområde 5 – Ballangen sentrum</i>	57
5.1.6	<i>Delområde 6 – Bjørkåsen og Stor-Ballangen</i>	62
5.1.7	<i>Delområde 7 – Nøkkelelva</i>	65

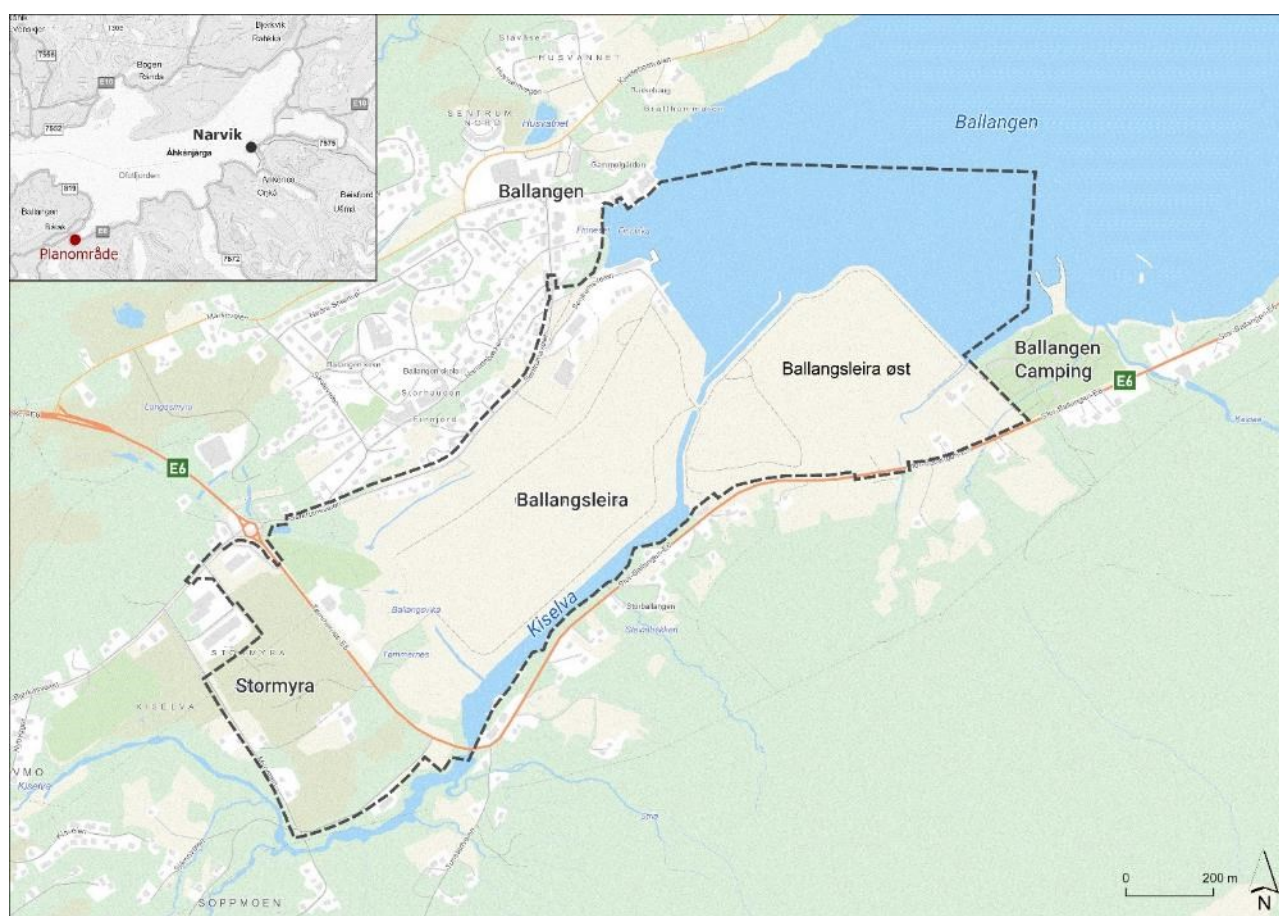
5.1.8	<i>Delområde 8 – Bruna - Håfjelltuva</i>	68
5.1.9	<i>Delområde 9 – Balsnes</i>	69
5.1.10	<i>Delområde 10 – Saltvikneset</i>	70
5.2	Oppsummering av påvirkning og konsekvens	72
5.3	Klimaendringer	74
5.4	Usikkerhet	74
5.5	Konsekvenser i anleggsperioden	74
6	Avbøtende tiltak	75
7	Kilder	76
8	Referanser	77

1 Beskrivelse av tiltaket

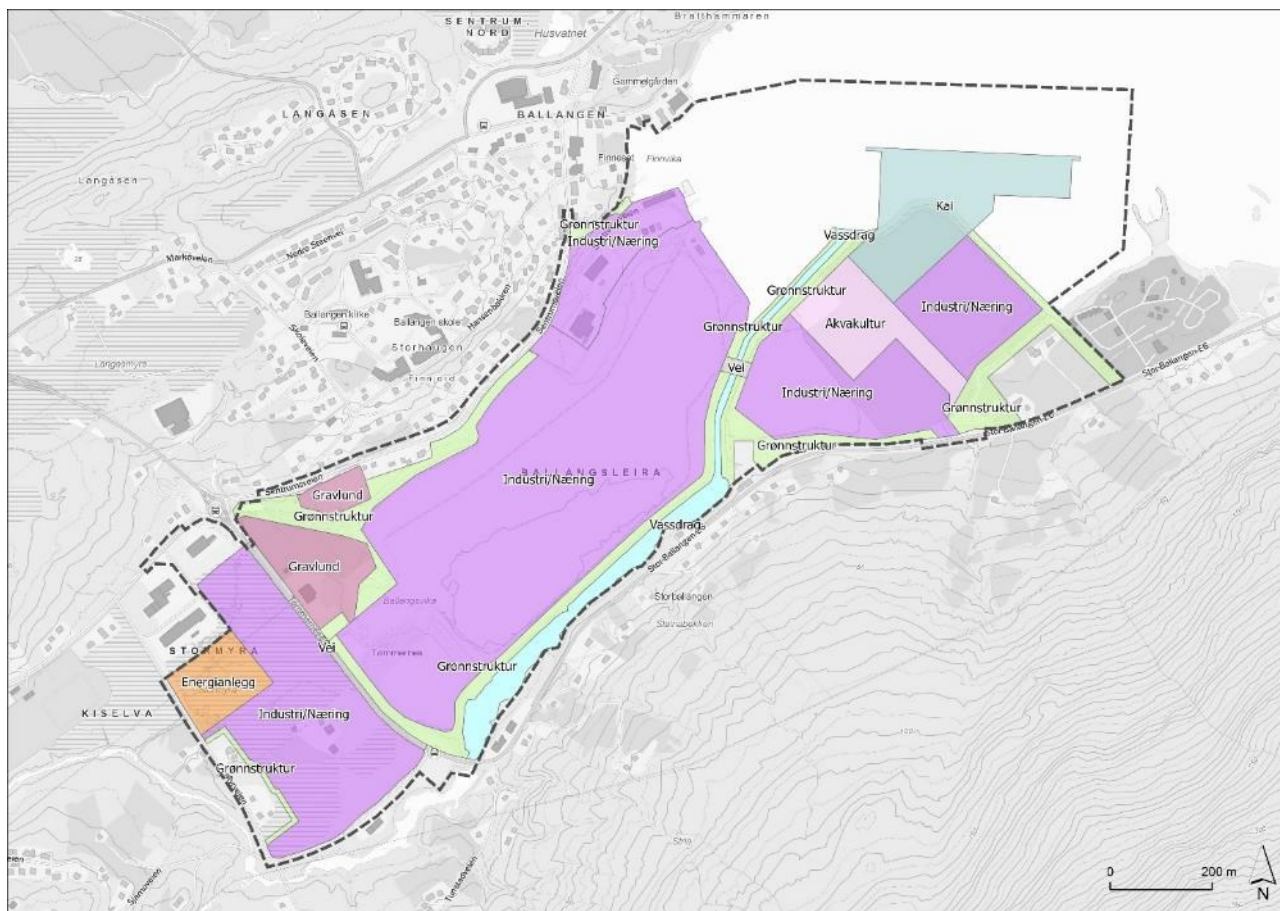
Det henvises til tiltaksbeskrivelsen (se rap. NOBA-104-PNA-PLA-00011) for utfyllende informasjon om tiltaket.

1.1 Beliggenhet og planavgrensning

Ballangen industriområde ligger i Narvik kommune, sørvest for Narvik by, sør for tettstedet Ballangen. E6 rammer planområdet inn mot sør, og skiller planområdets sørvestre del fra de øvrige områdene. Stormyra ligger sørvest for E6, Ballangseira utgjøres av en stor fylling som danner den sentrale delen av planområdet, og et nes som i det videre omtales som «Ballangseira Øst» ligger i nordøst ut mot Ballangen og Ofotfjorden.

Figur 1-1: Varslingsområdet, avgrenset med svart stiplet linje.

Figur 1-2 Oversikt over arealbruk fordelt på hovedkategoriene industri/næring, energianlegg, akvakultur, kai og blågrønn struktur, herunder vassdrag og ferdselsforbindelser.

2 Overordnet metodebeskrivelse

2.1 Metode for utredning av ikke-prissatte temaer

Konsekvensutredningen gjennomføres i henhold til metoden beskrevet i Miljødirektoratets veileder «Konsekvensutredninger for klima og miljø M-1941» [1]. Metoden for det enkelte fagtema er delt inn i fem steg:

- **Steg 1:** Inndeling i delområder
- **Steg 2:** Vurdering av verdi i hvert delområde
- **Steg 3:** Vurdere påvirkning for hvert delområde
- **Steg 4:** Vurdere konsekvens for hvert delområde
- **Steg 5:** Vurdere samlet konsekvens for hvert alternativ

Tre begreper står sentralt i denne utredningen. Med **verdi** menes en vurdering av hvor stor betydning et område har for et fagtema. Med **påvirkning** menes en vurdering av hvordan det samme området påvirkes som følge av et definert tiltak. **Konsekvens** kommer fram ved sammenstilling av verdi og påvirkning i henhold til matrisen i figur 2-4. Konsekvensen er en vurdering av om et definert tiltak vil medføre bedring eller forringelse i et område.

2.2 Referansesituasjon og 0-alternativ

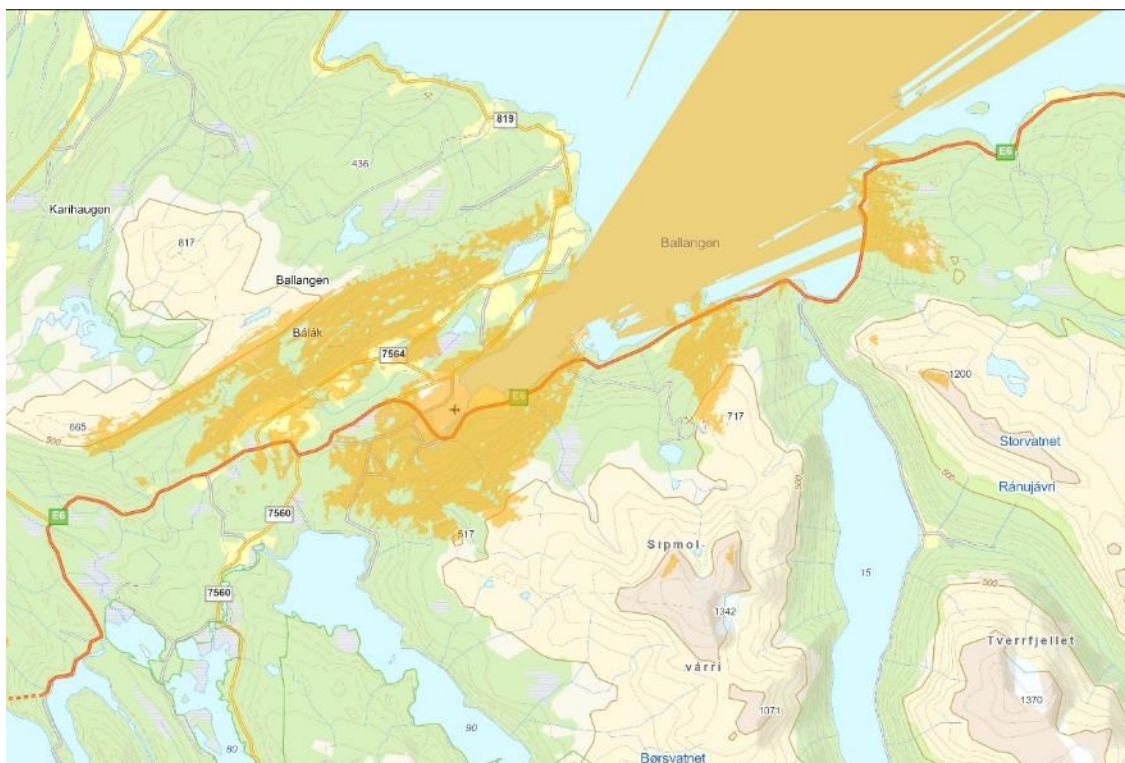
Planforslaget skal konsekvensutredes med dagens situasjon, forventet utvikling og vedtatte planer som referansealternativ og sammenligningsgrunnlag. Referansesituasjonen, eller 0-alternativet, skal beskrives som grunnlag for konsekvensutredningen. Det innebærer en vurdering av hvordan området antas å utvikle seg dersom tiltaket ikke gjennomføres.

Størsteparten av varslingsområdet er regulert til næringsformål, men eiendommene har ikke blitt utnyttet i tråd med planstatus. Området fremstår i dag som ubebygget. Gjeldende reguleringsplaner ble vedtatt i 1989 og 1990, og inneholder kun enkle bestemmelser og et overordnet plankart. I dagens lovverk stilles det vesentlig mer omfattende krav til konsekvensutredninger og detaljering av plankart og bestemmelser. Videre er det presisert i Miljødirektoratets veileder for konsekvensutredning av klima og miljø (M-1941) at reguleringsplaner som er eldre enn ti år i utgangspunktet ikke skal legges til grunn for 0-alternativet. På bakgrunn av dette vil virkningene av planforslaget sammenlignes med et 0-alternativ som tilsvarer dagens situasjon og miljøtilstand, uten utbygging.

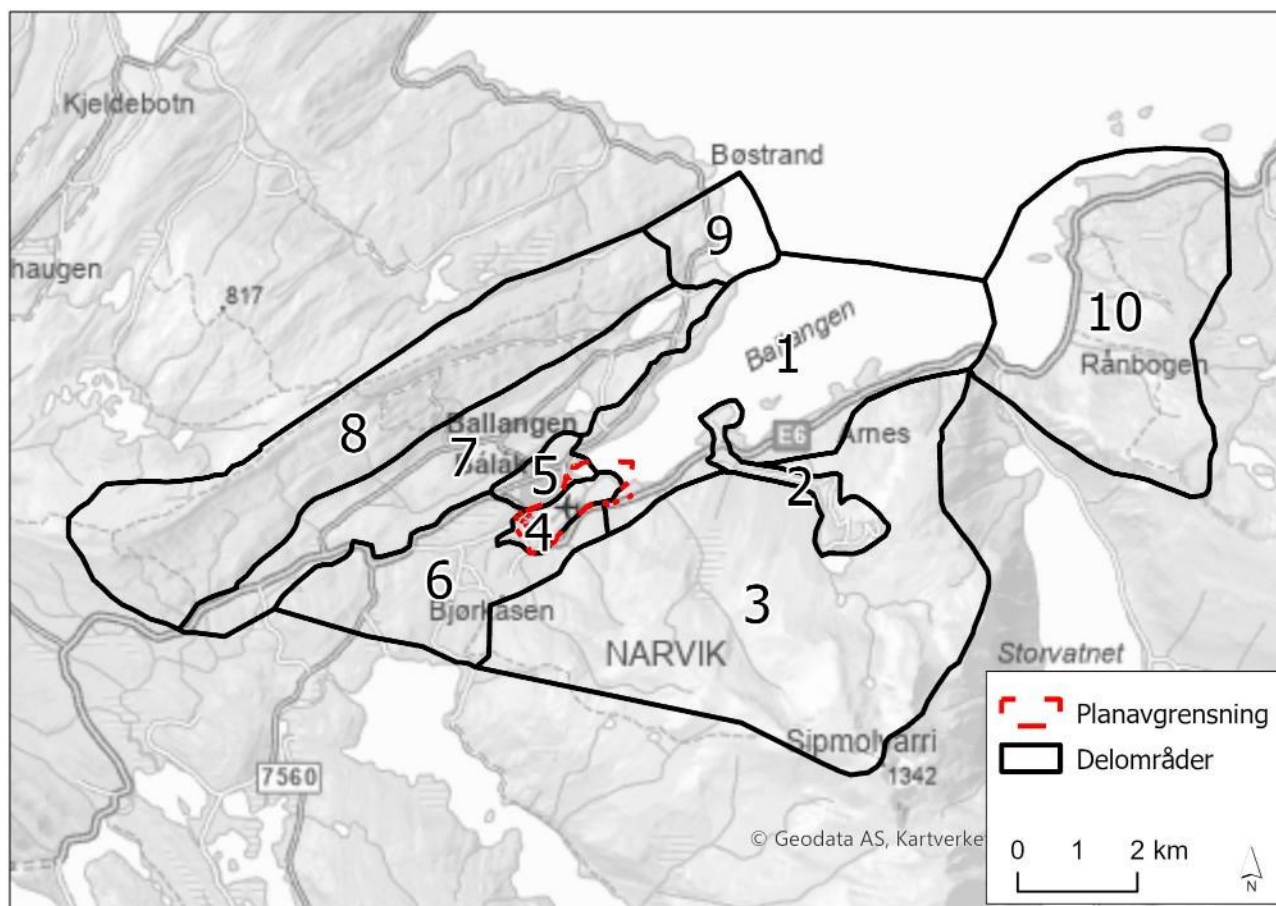
2.3 Utredningsområde og influensområde

Konsekvensutredningen omfatter arealet som blir direkte berørt av den planlagte utbyggingen (tiltaksområdet, også omtalt som varslingsområdet og planområdet), samt en sone rundt, hvor man kan forvente at utbyggingen vil påvirke landskapet i anleggs- og driftsfasen (influensområdet). Tiltaksområdet og influensområdet utgjør til sammen utredningsområdet.

Influensområdet omfatter de områdene hvor tiltaket vil bli synlig fra og er basert på en synlighetsanalyse utført i GIS.

Figur 2-1 Synlighetsanalyse av bygg 30 m på Ballangsløira.

Figur 2-2 Avgrensning av utredningsområde basert på synlighetsanalysen.

2.4 Metode for utredning av fagtema landskap

2.4.1 Kunnskapsinnhenting

Informasjon om området er hentet fra kart, bilder, og eksisterende beskrivelse av landskapsregionene i

- Nasjonalt referansesystem for landskap
- Nordlandsatlas

samt tidligere rapporter om området som:

- Landskapstyper i Nordland (Aurland Naturverkstad)
- Sjeldne og typiske landskap i Nordland (Aurland Naturverkstad)

Kunnskapen er supplert med egen befaring til området den 22.-23.06.2022. Befaringen ble gjort delvis i finvær og delvis under svært dårlige siktforhold med tåke og regn. Formålet med befaringen var å danne seg

et overordnet inntrykk av landskapet i visuelt berørte områder, identifisere landskapskarakter og delområder, vurdere hvordan tiltaket vil berøre disse og ta bilder til rapporten og som grunnlag for eventuelle fotovisualiseringer i tillegg til modellutsnitt. Alle bilder er tatt av Norconsult hvis ikke annet er nevnt i bildeteksten.

Datagrunnlaget vurderes som godt etter at befaring ble gjort i 2022, og tilstrekkelig til å sette konsekvensgrad basert på en kombinasjon av den tidligere befaringen og bruk av synlighetskart og 2D-modell.

2.4.2 Inndeling av delområder

Utredningsområdet deles inn i mindre delområder. Delområdene bør helst ha en størrelse på 1 til 20 km², og skal være områder med enhetlig landskapskarakter. Begrepet landskapskarakter gir uttrykk for samspillet mellom et områdes naturgrunnlag, arealbruk, historiske og kulturelle innhold, og romlige og visuelle forhold som særpreger området og skiller det fra landskapet rundt.

Landskapskarakteren i delområdene skal beskrives basert på registreringskategoriene listet under. Hvert enkelt delområde er gjenstand for å vurdere verdi, påvirkning og konsekvens. Registreringskategoriene for tema landskap går fram av Miljødirektoratets veileder M-1941, se tabell 2-1.

Tabell 2-1 Registreringskategorier for tema landskap. Kilde: M-1941

Registreringskategorier
Geologi og landformer, vann og vassdrag
Vegetasjonsdekke
Arealbruk
Bebyggelse
Kulturhistorie
Romlig-visuelle forhold

2.4.3 Vurdering av verdi

Hvert delområde gis en verdi som vurderes etter verdikriterier gitt i Miljødirektoratets veileder. I verdivurderingen av delområder benyttes en fem-trinns skala fra ubetydelig til svært stor verdi. Verdi vurderes ved å se på delområdenes kvaliteter i sin helhet med utgangspunkt i landskapskarakteren. Verdikategoriene er basert på samlekategoriene naturgeografiske forhold (se tabell 2-2), kulturhistorien i landskapet (se tabell 2-3) og romlig-visuelle forhold (se tabell 2-4). I verdivurderingene er det verdiene i nullalternativet som legges til grunn.

Tabell 2-2 Naturgeografiske forhold – verdisetting av landskap. Kilde: M-1941.

Verdikategori	Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi eller forvaltnings-prioritet	Stor verdi eller høy forvaltnings-prioritet	Svært stor verdi eller høyeste forvaltnings-prioritet
Betydning for regional/nasjonal landskapsvariasjon		• Vanlig forekommende naturlandskap	• Godt og representativt eksempel på en distinkt type naturlandskap, lokalt viktig	• Godt og representativt eksempel på en distinkt type naturlandskap, regionalt viktig	• Særlig godt og representativt eksempel på en distinkt type naturlandskap, nasjonalt viktig
Naturvariasjon innenfor landskapsområde (inkludert kulturbetinget naturvariasjon)			• Landskap med middels variasjon, natursystemer og/eller andre naturlandskaps elementer, lokalt viktig	• Landskap med stor variasjon i, eller karakteristisk sammensetning av, landformer, geologiske elementer, natursystemer og/eller andre naturlandskaps elementer, regionalt viktig	• Landskap med svært stor variasjon i eller karakteristisk sammensetning av landformer, geologiske elementer, natursystemer og/eller andre naturlandskaps elementer, nasjonalt viktig
Intakte naturstrukturer i landskapet			• Sammenhengende naturstrukturer av lokal betydning	• Større sammenhengende naturstrukturer av regional betydning	• Større sammenhengende naturstrukturer av nasjonal betydning

Tabell 2-3 Kulturhistorien i landskapet – verdisetting av landskap. Kilde: M-1941.

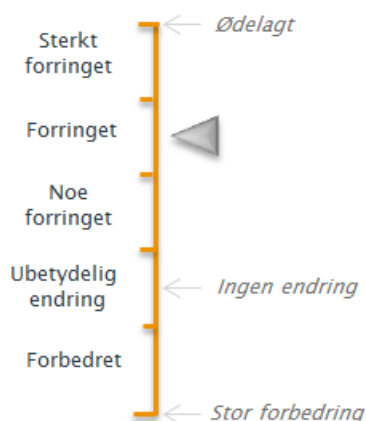
Verdikategori	Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi eller forvaltnings-prioritet	Stor verdi eller høy forvaltnings-prioritet	Svært stor verdi eller høyeste forvaltnings-prioritet
Landskap preget av virksomheter eller faser med betydning for historien		Landskap som i noen grad viser virksomheter eller faser av kulturhistorisk betydning	Landskap som i middels stor grad viser virksomheter eller faser av kulturhistorisk betydning	Landskap som i stor grad viser virksomheter eller faser av kulturhistorisk betydning	Landskap som i svært stor grad viser virksomheter eller faser av kulturhistorisk betydning
Landskap preget av bebyggelsesstruktur, bystruktur eller infrastruktur		Normalt forekommen de by-, bebyggelses eller infrastrukturer	Landskap som i middels stor grad er preget av særegne og intakte by-, bebyggelses eller infrastrukturer	Landskap som i stor grad er preget av særegne og intakte by-, bebyggelses- eller infrastrukturer	Landskap som i svært stor grad er preget av særegne og intakte by-, bebyggelses- eller infrastrukturer
Landskap med tilknytning til eller som har betydning for etniske grupper Landskap med tilknytning til sosiale grupper		- Landskap som i noen grad har tilknytning til/har betydning for å vise ressursbruk og levevis til etniske grupper - Landskap som i noen grad har tilknytning til sosiale grupper	- Landskap som i middels stor grad har tilknytning til/har betydning for å vise ressursbruk og levevis til etniske grupper - Landskap som i middels stor grad har tilknytning til sosiale grupper	- Landskap som i stor grad har tilknytning til/har betydning for å vise ressursbruk og levevis til etniske grupper. - Landskap som i stor grad har tilknytning til sosiale grupper	- Landskap som i svært stor grad har tilknytning til/har betydning for å vise ressursbruk og levevis til etniske grupper - Landskap som i svært stor grad har tilknytning til sosiale grupper
Landskap knyttet til historisk hendelse, tro eller tradisjon		Landskapet er i noen grad knyttet til historiske hendelser, tro eller tradisjon	Landskapet er i middels grad knyttet til historiske hendelser, tro eller tradisjon, lokalt viktig	Landskapet er i stor grad knyttet til historiske hendelser eller tro og tradisjon, regionalt viktig	Landskapet er i svært stor grad knyttet til historiske hendelse eller tro og tradisjon, nasjonalt viktig

Tabell 2-4 Andre romlig visuelle kvaliteter – verdisetting av landskap. Kilde: M-1941.

Verdikategori	Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi eller forvaltnings-prioritet	Stor verdi eller høy forvaltnings-prioritet	Svært stor verdi eller høyeste forvaltnings-prioritet
Landskap med allmenn verdi knyttet til opplevelse, identitet og tilhørighet			Landskap som er allment anerkjent i lokal sammenheng/ knyttet til opplevelse, identitet og tilhørighet lokalt	Landskap som er allment anerkjent i regional sammenheng/ knyttet til opplevelse, identitet og tilhørighet regionalt	Landskap som er allment anerkjent i nasjonal sammenheng/ knyttet til opplevelse, identitet og tilhørighet nasjonalt
Landskap med visuelle kvaliteter		Landskap med noen visuelle kvaliteter	Landskap med gode visuelle kvaliteter, eller kvaliteter av lokal betydning	Landskap med særlig gode visuelle kvaliteter, eller kvaliteter av regional betydning	Landskap med unike visuelle kvaliteter, eller kvaliteter av nasjonal betydning

2.4.4 Vurdering av påvirkning

Påvirkning er et uttrykk for endringer det aktuelle tiltaket vil medføre i et delområde. Vurdering av påvirkning er foretatt for alle de verdivurderte delområdene. Skalaen for påvirkning er glidende og går fra sterkt forringet til forbedret, se figur 2-3. Påvirkningen er vurdert basert på befaring av landskapsarkitekt, understøttet av synlighetskart og 3D-modell. For å unngå at modellen blir for abstrakt, er det stedvis laget hybridmontasjer der modellbilder er retusjert inn i georefererte fotografier. Dette både for å understøtte rapportens faglige vurderinger og for å tydeliggjøre de visuelle virkningene for leserne.

Figur 2-3. Skala for vurdering av påvirkning.

Veileder for vurdering av påvirkningen av delområder for fagtema landskap går fram av tabell 2-4. Vurderingene gjelder det ferdige tiltaket. Inngrep i anleggsfasen inngår kun dersom påvirkningen gir varige endringer.

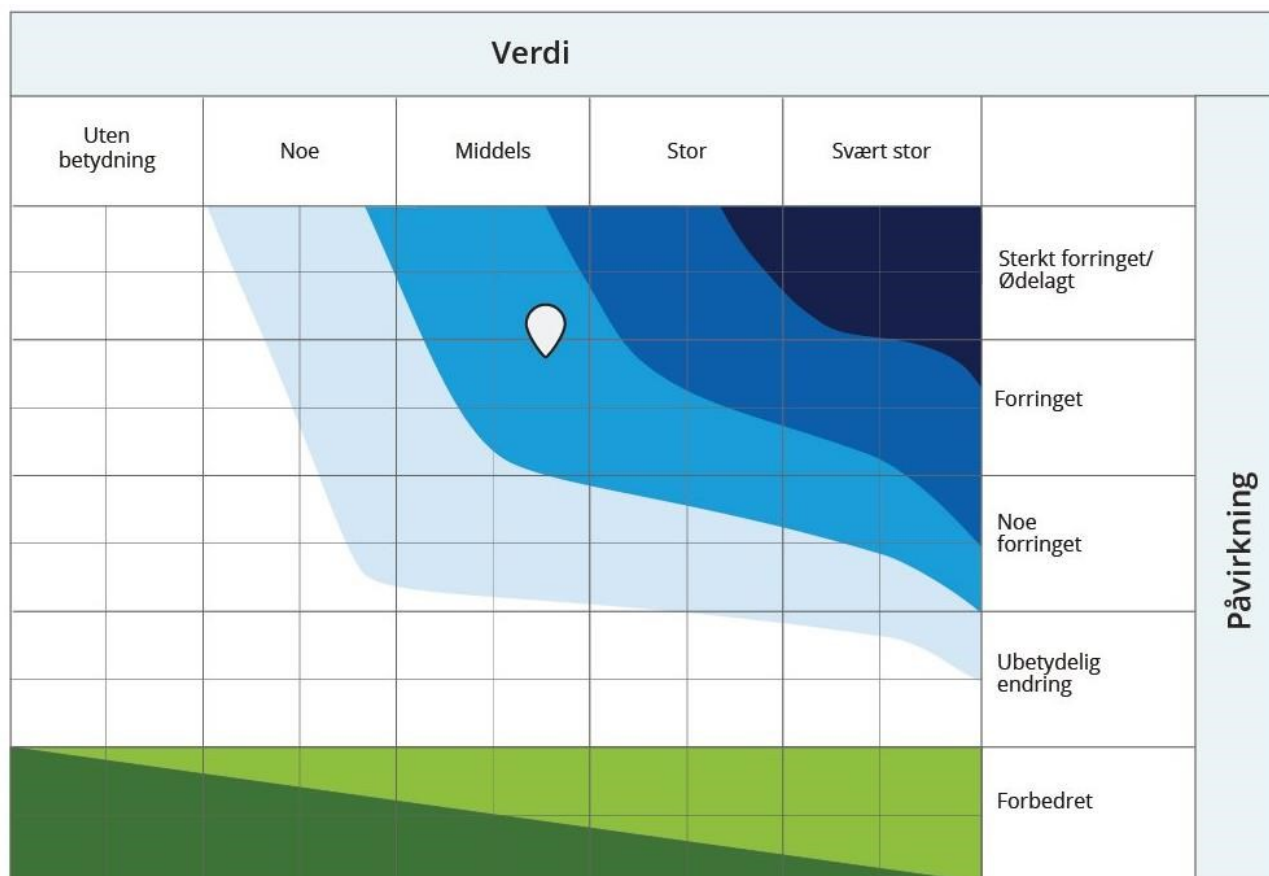
Tabell 2-4 Veiledning for vurdering av påvirkning. Kilde: M-1941.

Planen eller tiltakets påvirkning	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Areal	Tiltaket medfører istandsetting av ødelagt/sterkt forringet landskap	Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med ingen/ubetydelig påvirkning på landskaps-karakteren	Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med noe negativ påvirkning på landskaps-karakteren	Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med negativ påvirkning på landskaps-karakteren	Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med stor negativ påvirkning på landskaps-karakteren
Skala/dimensjoner	Tiltaket har en god tilpasning til skalaen i landskapet og framhever denne	Tiltaket er tilpasset skalaen i landskapet, eller er underordnet denne	Tiltaket dominerer noe over landskapets skala	Tiltaket dominerer over landskapets skala	Tiltaket dominerer i stor grad over landskapets skala
Visuell fjernvirkning		Tiltaket har ingen/ubetydelige visuelle virkninger	Tiltaket har visuelle virkninger som i noen grad forringer opplevelsen av delområdet	Tiltaket har visuelle virkninger som forringer opplevelsen av delområdet	Tiltaket har visuelle virkninger som dominerer og forringer opplevelsen av delområdet
Utforming og lokalisering	Tiltaket bygger opp under romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller reduserer fragmentering	Tiltaket bryter ikke/i ubetydelig grad med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenheng i landskapet, og/eller medfører ingen/ubetydelig fragmentering	Tiltaket bryter noe med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenheng i landskapet, og/eller medfører noe fragmentering	Tiltaket bryter med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører fragmentering	Tiltaket bryter i stor grad med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører omfattende fragmentering

Arkitektonisk utforming	Tiltaket fremstår som en særlig god arkitektonisk helhet, og/eller har særlig god design	Tiltaket fremstår som en arkitektonisk helhet	Tiltaket fremstår i noen grad som en arkitektonisk helhet, og/eller har noe dårlig design	Tiltaket fremstår i liten grad som en arkitektonisk helhet, og/eller har dårlig design	Tiltaket fremstår helt uten arkitektonisk helhet, og/eller har svært dårlig design
--------------------------------	--	---	---	--	--

2.4.5 Vurdering av konsekvensgrad for hvert delområde

Konsekvens vurderes ved å sammenholde det enkelte delområdets verdi med tiltakets påvirkning på dette delområdet. Til vurderingen benyttes en konsekvensmatrise, den såkalte konsekvensviften. Konsekvensen for delområdene vurderes på en skala fra 4 minus til 4 pluss, se figur 2-4. I denne matrisen utgjør verdiskalaen x-aksen, og påvirkningsskalaen y-aksen.

Figur 2-4 Konsekvensviften. Konsekvensen for et delområde framkommer ved å sammenstille verdien med påvirkningen som tiltaket vil medføre. Kilde: M-1941.

Tabell 2-5 Tabellen viser konsekvensgrader som følge av ulike kombinasjoner av verdi og påvirkning. Kilde: M-1941.

Skala	Konsekvensgrad	Forklaring
----	Svært alvorlig miljøskade	Den mest alvorlige miljøskaden som kan oppnås for området. Gjelder kun for områder med stor eller svært stor verdi.
---	Alvorlig miljøskade	Alvorlig miljøskade for området
--	Betydelig miljøskade	Betydelig miljøskade for området
-	Noe miljøskade	Noe miljøskade for området
0	Ubetydelig miljøskade	Ingen eller ubetydelig miljøskade for området
+ / ++	Noe miljøforbedring. Betydelig miljøforbedring	Miljøgevinst for området. Noe forbedring (+) eller betydelig forbedring (++)
+++ / ++++	Stor miljøforbedring. Svært stor miljøforbedring	Stor miljøgevinst for området. Stor (+++) eller svært stor (++++) forbedring. Benyttes i hovedsak der områder med ubetydelig eller noe verdi får en svært stor verdiøkning som følge av tiltaket

2.4.6 Vurdering av konsekvens for hvert alternativ

Resultatene fra konsekvensvurderingene for hvert delområde i steg 4, brukes til en samlet vurdering av samlet konsekvens for hvert alternativ innenfor planen. Tabell 2-6 gir kriterier for fastsetting av konsekvens for hvert alternativ.

Tabell 2-6. Skala for vurdering av samlet konsekvensgrad. Kilde: M-1941.

Konsekvensgrad for miljøtemaet	Kriterier for konsekvensgrad
Kritisk negativ konsekvens	Stor andel av alternativets område har særlig høy konfliktgrad. Vanligvis flere delområder med konsekvensgrad svært alvorlig miljøskade (----), og i tillegg store samlede virkninger. Brukes unntaksvis.
Svært stor negativ konsekvens	Stor andel av alternativets område har høy konfliktgrad. Det er delområder med konsekvensgrad svært alvorlig miljøskade (----), og ofte flere/mange områder med alvorlig miljøskade (---). Vanligvis store samlede virkninger.
Stor negativ konsekvens	Flere alvorlige konfliktpunkter for temaet. Ofte vil flere delområder ha konsekvensgrad alvorlig miljøskade (---).
Middels negativ konsekvens	Ingen delområder med de høyeste konsekvensgradene, eller disse er vektet lavt. Delområder med konsekvensgrad betydelig miljøskade (--) dominerer.
Noe negativ konsekvens	Kun en liten del av alternativets område har konflikter. Ingen delområder har de høyeste konsekvensgradene, eller disse er vektet lavt. Vanligvis vil konsekvensgraden noe miljøskade (-) dominere.
Ubetydelig konsekvens	Alternativet vil ikke medføre vesentlige endringer sammenlignet med nullalternativet. Det er få konflikter og ingen konflikter med de høyeste konsekvensgradene.
Positiv konsekvens	Totalt sett er alternativet en forbedring for temaet sammenlignet med nullalternativet. Det er delområder med positiv konsekvensgrad og kun få delområder med lave negative konsekvensgrader. De positive konsekvensgradene oppveier klart delområdene med negativ konsekvensgrad.
Stor positiv konsekvens	Stor forbedring for temaet. Mange eller særlig store/viktige delområder med positiv konsekvensgrad. Kun ett eller få delområder med lave negative konsekvensgrader, og disse oppveies klart av delområder med positiv konsekvensgrad.

3 Karakteristiske trekk ved tiltaks- og influensområdet

Tiltaks og influensområdet ligger i sin helhet innenfor landskapsregion 32, Fjordbygdene i Nordland og Troms, underregion 12 Ballangen/Evenes. (Puschmann, Oskar 2005.) Regionen kjennetegnes av fjordtrauet som hovedform. I Ballangen kan vi se et bredt, men kort fjordprofil med skogkledde åser på sidene, og spisse, ruvende fjellformasjoner som kulisser i bakgrunnen. Ballangen er en sidefjord til Ofotfjorden. Dalformen er bred og flat langt innover strandflaten innerst i fjorden og strekker seg sørvestover mot den lille åsen Bjørkåsen i bakkant. På nordvestsiden av dalformen ligger den langsgående ryggen Bruna som grenser mot Håfjellet i nordvest. Bruna er en svært markant og lang terrengform i landskapet. På østsiden av Ballangen ligger mer tindepreget landskap rundt Simlefjellet og Arnesfjellet.

På sørøstsiden av fjorden er fjæra og strandflaten bred med betydelig innslag av bebyggelse og dyrka mark. Navn som Krokleira, Leirosen og Kaldåsen underbygger de langgrunne områdene av fjorden. På nordsiden er terrenget brattere og mer kupert ved fjordkanten med lite til ingen strandflate, men et bredt belte på ca. 1 km med jordbruksareal, større vann og myrområder ligger som en slak langsgående dalform mellom fjorden og den bratte åsen Bruna og Sinklia.

Berggrunnen i området er interessant og sterkt preget av den kaledonske fjellkjedefoldingen. Berggrunnen består av omdannede sedimentære bergarter som glimmerskifer og glimmergneis, men har også innslag av dypbergarter som gabbro. (Store norske leksikon, [https://snl.no/Ballangen - tidligere kommune](https://snl.no/Ballangen_-_tidligere_kommune)). Det er ellers forekomster av olivin, kalkspatmarmor og dolomitmarmor med nikkel, jernmalm, kobber og svovelkis. Ballangen har rike bergverkstradisjoner. Bals kobberverk ved Børsvatnet var i drift noen år fra 1636, og er det første kjente eksempel på gruvedrift i Nordland. Det største gruveforetaket har imidlertid vært Bjørkåsen Gruber A/S (svovelkis) ved nordenden av Børsvatnet. Dette var i drift fra 1917 til de drivverdige forekomster var tatt ut i 1964. I Arnesfjellet ble det 1989 satt i gang nikkel- og olivingruve (Nikkel og Olivin AS, nedlagt 2002); i samme område lå fram til 1970 Råna kvartsbrudd. Industrivirksomheten ved Arnesfjellet og Fornes er godt synlige i landskapet i dag med transportbånd/rør i dagen og vei opp lia. Av andre store menneskeskapte inngrep i landskapet er E6, samt utbygging av vannkraft, blant annet i Kaldåa mellom Ballangseira og Fornes.

Størstedelen av tiltaksområdet består av ubebygd areal, men arealene er likevel i stor grad preget av menneskelige inngrep, med deponi, småflystripe, gressarealer, myr og jordbruksarealer. Hele Ballangsvika, som i dag omtales som Ballangseira, er et stort og gammelt massedeponi av slaggmasser etter gruvedriften i området. Kiselva er kanalisert gjennom utfyllingen. Utfyllingen er stor og dominerer hele den naturlige vika og strandflaten innerst i fjorden.

Ballangen har fra gammelt av vært en utpreget jordbruksbygd, ikke minst på grunn av forekomsten av glimmerskiferne i grunnen, og en relativt lun beliggenhet. Jordbruket står ikke like sterkt i dag. Vegetasjonen under tregrensa er frodig i hele dalen og preges av blandingsskog, men hovedsakelig bjørkeskog og furu, samt åpne myrområder der det ikke er dyrka mark.

Influensområdet ligger ikke innenfor landskap med etablert forvaltningsstatus som verdensarvområder, kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse, nasjonale kulturhistoriske bymiljøer, utvalgte kulturlandskap i jordbruket eller verdifulle kulturlandskap.

- 1- Utforming der inngrep i stor grad reduserer landskapstypens særpreg
- 2 - Vanlig utforming av landskapstypen i lokal sammenheng
- 3 - Vanlig utforming av landskapstypen, sjelden i regional sammenheng
- 4 - God og typisk utforming av landskapstypen, sjelden i regional sammenheng
- 5 - Sjeldent god og typisk utforming av landskapstypen, nasjonal betydning

<https://nordlandsatlas.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=ae0372a27b634b2cb68c042f816c569c>

På Miljødirektoratets kartløsning Naturbase som viser NIN-landskapstyper i Norge ligger planområdet innenfor landskapstypen LA-TI-K-F-11 Relativt Åpent fjordlandskap med tettsted. Influensområdet dekkes av flere landskapstyper og inndelinger som vil bli omtalt under beskrivelse av hvert delområde.

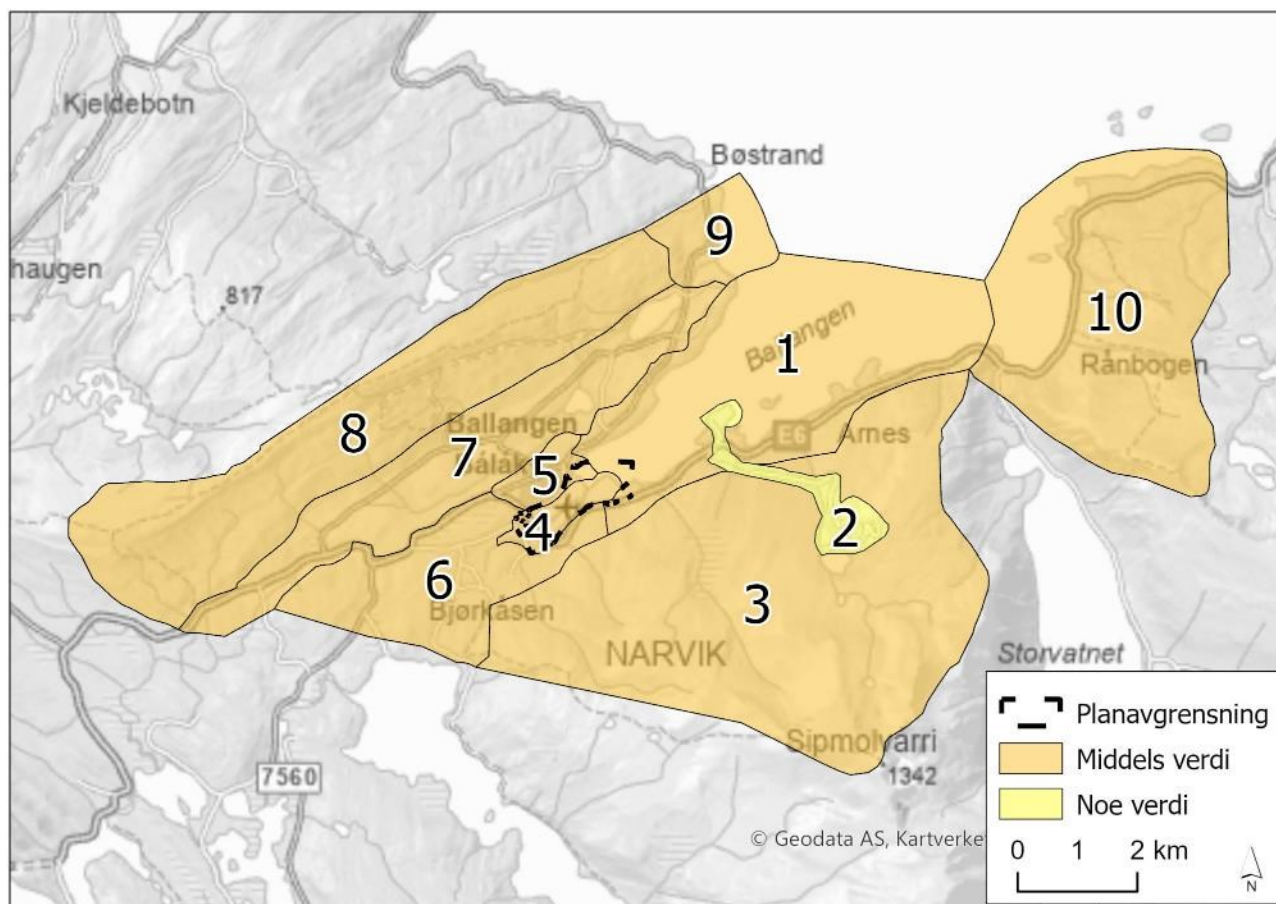

Figur 3-2 NIN-Landskapstyper (<https://geocortex02.miljodirektoratet.no/Html5Viewer/?viewer=naturbase>)

Ifølge metoden skal landskapets økosystemtjenester, deriblant stedsidentitet, inspirasjon og symbolske perspektiver omtales. Noen av husene i Bjørkåsen med arkitektur som skiller seg ut er symbolske perspektiver i landskapet som formidler gruvehistorien til området og som skaper stedsidentitet. Fjordrommet i seg selv, med Bruna på den ene siden og Simlefjellet på den andre, er også sterke landskapselementer i området med en viss identitetsskapende effekt. Industrivirksomheten på Fornes og Arnesfjellet eller det gamle deponiet i Ballangseira er ikke landskapselementer av like visuelt attraktiv karakter, men allikevel er det landskapselementer som skaper stedsidentitet. Det er liten grad av elementer i landskapet i utredningsområdet som er så karakteristiske eller uvanlige at de gir stor grad av inspirasjon og grunnlag for kunst (M-1941)

4 Verdivurdering

Influensområdet for landskap er delt inn i 10 delområder.

Figur 4-1 Delområder med verdivurdering

4.1 Delområde 1 – Ballangen (fjordrommet)

Beskrivelse

Delområdet omfatter fjorden og strandflaten rundt med bebyggelse. Fjorden er det viktigste landskapselementet i Ballangen og uansett hvor i dalrommet man befinner seg, så trekkes oppmerksomheten ut mot fjorden. Området er stort og mangfoldig og strekker seg helt fra Ballangen sentrum innerst i fjorden og ut til Balsnes på nordvestsiden og Grønnholmen og Rånbogen i nordøst. Området mellom Grønnholmen i nordøst og innover mot Arnes, Arnesholmen og Leirosen trekkes fram som spesielt fine landskapsområder. Dette er også den delen av delområdet med tettest bebyggelse. De små landskapsformene som holmer og skjær, små øyer, bukter og strender, samt spillet av flo og fjære i landskapet skaper variasjon og spenning. God sammensetning og variasjon mellom naturmark og dyrka mark er også med på å bidra til gode landskapsopplevelser. Av tekniske inngrep er det E6 som er mest fremtredende. Fornes industriområde er tatt ut som et eget delområde sammen med industrivirksomheten på Arnesfjellet, men synligheten av industriområdet på Fornes påvirker landskapet i negativ retning i

fjordrommet rundt Ballangen. Bebyggelsen ellers langs fjorden er underordnet landskapet i skala og omfang og forstyrrer ikke landskapsopplevelsen i samme grad som industrivirksomheten på Fornes. Innerst i fjorden ligger Ballangen Camping og Kaldåsen Marina. På nordsiden av fjorden ligger også en marina, Hamn, i tillegg til noen flere private brygger og naust. Det finnes spredt boligbebyggelse og hytter langs hele Ballangsfjorden. At man enkelte steder langs veien eller fra bebyggelse får utsikt til fjordrommet bidrar til gode landskapsopplevelser i delområdet.

Figur 4-2 Arnes. Bilde fra Google Maps, Streetview.

Figur 4-3 Innover fjorden sett fra Fornes.

Figur 4-4 Innerst i fjorden ligger Ballangen camping. Bildet er tatt fra campingen med utsikt utover fjorden. Fornes industriområde er godt synlig, men den vakre blå fjorden med snødekte fjell i bakgrunnen dominerer i bildet.

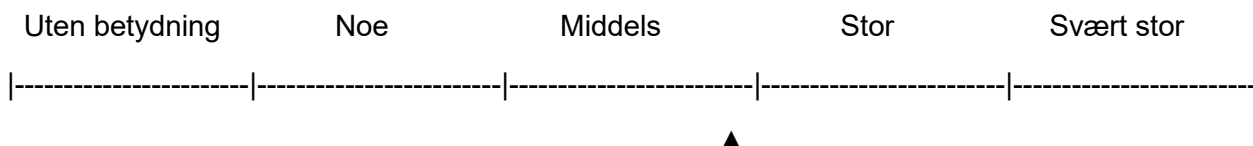
Figur 4-5 Innerst i fjorden ligger Ballangen camping med egen marina og sandstrand. Ryddebeltet langs rørgate til Kaldåa kraftverk er også godt synlig i landskapet.

Figur 4-6 Spredt bebyggelse dominerer langs fjorden. Her fra nordsiden av fjorden hvor terrenget er brattere ned mot vannet.

Verdivurdering

Det vide utsynet over fjorden og relieffet av høye fjell og spisse tinder i bakgrunnen, samt innslag av små holmer og skjær, bukter og strender, gjør at området vurderes over middels på verdiskalaen. Synligheten av industrien på Fornes og flere store tekniske inngrep som vei, kraftledninger og inngrep med tilknytning til industrien på Arnesfjellet og vannkraftverket ved Kaldåa gjør at området vurderes til middels verdi, men opp mot stor verdi.

4.2 Delområde 2 – Fornes og Arnesfjellet industriområde

Beskrivelse

Industriområdet på Fornes og uttaket av masser på Arnesfjellet utgjør store og godt synlige inngrep i landskapet på lang avstand. På Fornesodden er det fylt ut masser i fjorden for etablering av kaianlegg, arealer til mellomlagring av masser og tekniske installasjoner og bygg. Transportbåndet fra Arnesfjellet og ned til Fornes er godt synlig i landskapet fra høyereliggende områder, og spesielt der det krysser E6 i bro. Ved å bevare endel skjermende vegetasjon rundt Fornes har en klart å redusere en del av synligheten til anlegget fra lavereliggende områder. Fra det åpne fjordrommet er inngrepene derimot mer synlige. Uttaket av masser på Arnesfjellet er det inngrepet som er størst i omfang og mest synlig på lang avstand.

Figur 4-7 Transportbånd mellom Arnesfjellet industriområdet og Fornes som krysser E6. Bilde fra Google Maps, Streetview.

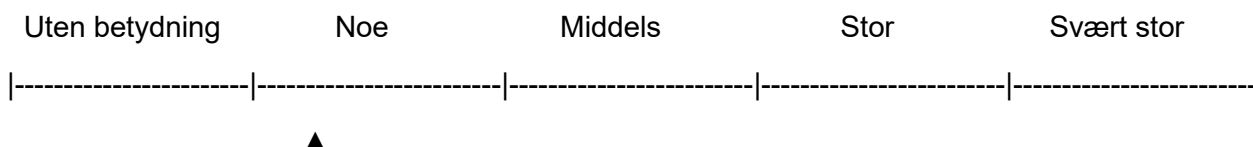
Figur 4-8 Bygningsmasse og transportbånd på Fornes.

Figur 4-9 Bilder fra industrien på Arnesfjellet og Fornes. Foto: Aker

Verdivurdering

Både åpent brudd i fjellsiden, masseforflytting, store bygg, tekniske installasjoner, kaianlegg og utfylling i sjø er alle store inngrep som reduser områdets landskapsverdi. Delområdet er riktignok på denne måten også preget av en virksomhet som forteller noe om Ballangens kjernevirksomhet i historien. Området vurderes til noe verdi.

4.3 Delområde 3 – Lia mot Simle fjellet

Beskrivelse

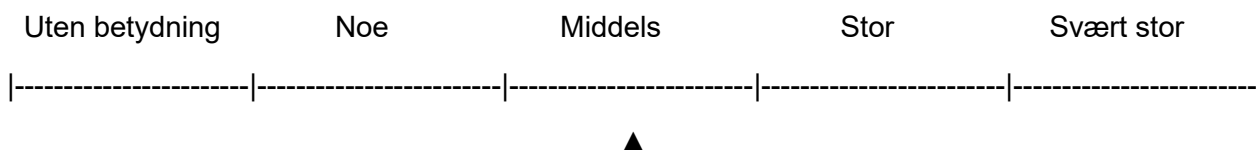
Simle fjellet, eller Sepmola som fjellet også kalles, er et fjellmassiv, hvor spisse kammer og rygger løper ut i alle retninger fra toppen. Simle fjellet er et naturskapt nøkkelement av betydning i utredningsområdet. Nedenfor det bratteste og høyeste partiet flater terrenget ut og man kommer ned under tregrensen ved Bruavatnet og Kaldådalen. Vegetasjonen består av blandingsskog. I landskapsrommet rundt Bruavatnet ligger noen hytter, samt Arnesfjellet industriområde. Delområde 3 strekker seg ovenfor og rundt delområde 2 *Fornes og Arnesfjellet industriområde*, helt til delområde 6 *Bjørkåsen Sjøhaugen* i vest.

Figur 4-10 Utsikt mot Simle fjellet/Sepmola og Ballangen sett fra Bruna. Foto: Aker

Verdivurdering

Delområdet er lite preget av tekniske inngrep, med unntak av rørgate for vannkraftverk. Delområdet er et godt og representativt eksempel på naturlandskap, men kun lokalt viktig. Med terrengformer som er nokså vanlig forekommende i regionen gis ikke området høyere enn middels verdi.

4.4 Delområde 4 – Ballangслеira og Stormyra

Beskrivelse

Hele Ballangsvika, som i dag omtales som Ballangслеira, er et stort og gammelt massedeponi av slaggmasser etter gruvedriften i området. Utfyllingen dominerer hele den naturlige vika og strandflaten innerst i fjorden. Kiselva er kanalisert gjennom utfyllingen. I dag er mesteparten av fyllingen revegetert og har inntil nylig vært brukt til flystripe for småfly. Ellers brukes området i dag til industriareal i nordvest, jordbruk i nordøst og som turområde. E6 markerer grensen mellom det gamle deponiet og de store myrarealene lenger inn i dalen, derav navnet Stormyra. Kiselva markerer i hovedsak skillet mellom boligbebyggelsen i åsen bak, og de flate områdene ved Stormyra. Ved ytterkanten av Stormyra i nordvest er det allerede etablert både idrettsanlegg og industribebyggelse. Ballangen kirkegård ligger langs E6 mellom Stormyra og deponiet.

Den store åpne sletta med turvei inviterer til visuell kontakt med fjordrommet. En bratt kant avslutter deponiet ut mot fjorden. Det er brygge og båtutsett ved naustene i nordvest.

Figur 4-11 Ballangслеira. Revegetert deponi sett fra sørøstsiden

Figur 4-12 Turvei og grasproduksjon på deponiet på Ballangseira. I bakgrunnen ligger Ballangen sentrum, åsen Bruna og Håfjellet

Figur 4-13 Industriareal, kai og naust lengst nordvest på deponiet.

Figur 4-14 Det er få boliger i dette delområdet, men det ligger noen få i Myrveien, mellom Kiselva og Stormyra

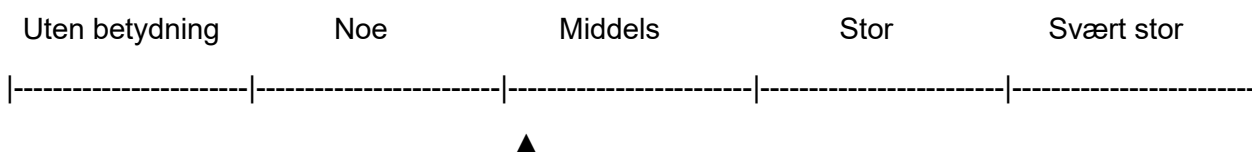
Figur 4-15 Industriområde i Myrveien. Åsryggen Bruna ses i bakgrunnen

Figur 4-16 Bilde fra Stormyra med eksisterende kraftledning på vestsiden av Myrveien. Rett på baksiden av trærne ligger idrettsanlegget i Ballangen.

Verdivurdering

Oppsummert består området av mindre naturlandskap enn bearbeidet og bebygd areal. Området har likevel et betydelig grønt preg og noen gode visuelle kvaliteter som er med på å formidle kulturhistorien i landskapet. Samlet sett vurderes området til «middels verdi».

4.5 Delområde 5 – Ballangen sentrum

Beskrivelse

Ballangen sentrum er bygget opp rundt Storhaugen innerst i Finnvika i Ballangen. Viktige institusjoner som kirken, skole, barnehage og sykehjem ligger på toppen av Storhaugen med utsikt over Ballangsfjorden og fjorden. Mellom fjorden og Storhaugen ligger Sentrumsveien som utgjør hovedgata (miljøgata) i Ballangen. Langs denne ligger det meste som finnes av næring og butikker. Tidligere gikk E6 her, men E6 er nylig lagt om utenom sentrum. Miljøgata er markert med utsmykning og lys på begge sider av sentrum og det er laget til en liten plass med benker ved rundkjøringen. Langs Husvatnet på nordsiden av sentrum er det opparbeidet et parkliknende område med turvei og lekeplass, men ellers er det få visuelt attraktive byrom å finne i Ballangen sentrum. Den ordinære arkitekturen på bygningsmassen og store asfalterte arealer er heller ikke med på å løfte det visuelle inntrykket av Ballangen sentrum. Boligbebyggelsen i Ballangen sentrum er fordelt på områdene Storhaugen, Finnjord, Langåsen og Husvatnet/Stavåsen.

Figur 4-17 Miljøgata i Ballangen sentrum

Figur 4-18 Ballangen sentrum

Figur 4-19 Miljøgata i Ballangen sentrum.

Figur 4-20 Finnvika oppleves lite tilgjengelig fra Ballangen sentrum, både fysisk og visuelt.

Figur 4-21 Ballangen kirke.

Figur 4-22 Husvatnet

Verdivurdering

Sentrumsområdet har noen gode visuelle kvaliteter som Husvatnet og deler av sentrum rundt miljøgata, men ellers kan landskapet defineres innenfor kategorien normalt forekommende bebyggelsesstruktur. I sentrum er det lite spor av historien med bergverksdrift i området. Samlet sett vurderes området til «middels verdi», men ned mot «noe», på skalaen.

4.6 Delområde 6 – Bjørkåsen og Stor-Ballangen

Beskrivelse

Delområdet sør for Ballangen sentrum og Ballang sleira består av frodig, slakt dallandskap med preg av bebyggelse, skog- og myrpartier, samt infrastruktur som E6, mindre gater og kraftledninger. Her er skrånende terreng med stedvis god utsikt over dalrommet og ut mot fjorden.

Noen av byggene og andre elementer i landskapet i dette delområdet viser i stor grad virksomhet av kulturhistorisk betydning; den tidligere gruvedriften i området, se f.eks. bilde av museet i figur 4-23.

Figur 4-23 Museet i Bjørkåsen er med på å formidle gruvehistorien til området.

Figur 4-24 Bilde fra kulturlandskapet og bebyggelsen langs E6.

Figur 4-25 Utsikt over Ballangen fra bolig i Bjørkåsen. Den gamle flystripa ligger på deponiet fra gruvetida. Til venstre i bildet skimtes industribebyggelsen på Stormyra og ny trasé for E6 forbi sentrum.

Figur 4-26 Åpent, men frodig dallandskap med utsikt mot fjorden. Bildet er tatt i Bjørkåsveien.

Figur 4-27 Husene med særpreget arkitektur i Bjørkåsen er med på å formidle historien i landskapet.

Verdivurdering

Oppsummert består området av vanlig forekommende landskap i regional sammenheng, men har noen gode visuelle kvaliteter som er med på å formidle kulturhistorien i landskapet. At den historiske identiteten kommer fram i landskapet er med på å gi området særpreg og stedsidentitet. Samlet sett vurderes området over middels på skalaen, men innenfor kategorien «middels verdi».

4.7 Delområde 7 – Nøkkeelva

Beskrivelse

Delområde 7 er et langstrakt og slakt dalrom som ligger parallelt med åskammen Bruna og strekker seg helt fra Kalvåsen i sør til Balsnes i nord. Den meanderende elva Nøkkeelva preger bunnen i dalrommet og er innom større myrpartier, våtmarksområder og vann på sin ferd mot fjorden, bl.a. Alfavatnet og Saltvatnet. Dalrommet preges av kulturlandskap og naturlandskap i skjønn forening med jordbruksområder, spredt gårdsbebyggelse og skog i tillegg til våtmarksområder. På grunn av et høydedrag i landskapet som strekker seg fra Bjørkåsen, gjennom sentrum av Ballangen og langs Kjeldebotnveien (Fv 819) ut til Munken og Balsnes, har dette delområdet lite visuell kontakt med fjordrommet Ballangen. Fjellområdene Simlefjellet, Arnesfjellet og Råntinden der derimot godt synlige.

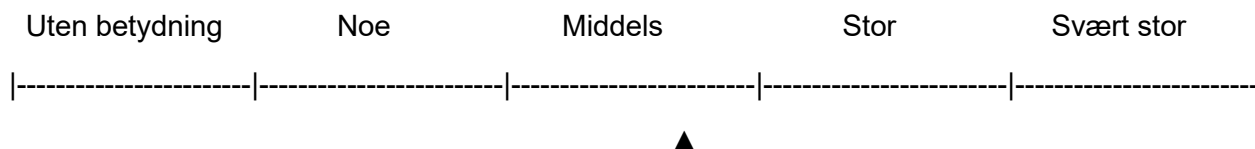
Figur 4-28 Alfavatnet. Våtmarksområder, jordbruk og skog preger delområdet.

Figur 4-29 Jordbruksområder med utsikt mot Simlefjellet.

Verdivurdering

Delområdet er et godt eksempel på intakte naturstrukturer i landskapet med våtmarksområdene og den meanderende elva som strekker seg gjennom hele dalen. Kulturmarka og den kulturbetingede naturvariasjonen bidrar til gode romlige og visuelle kvaliteter og er med på å heve verdien på landskapet. Samlet sett vurderes området til øvre halvdel av kategorien «middels» på skalaen.

4.8 Delområde 8 – Bruna

Beskrivelse

Delområdet omfatter den langsgående ryggen Bruna som strekker seg fra Linken i vest, via Sinklia mot Balsnes i nordøst. Terrengformen er markant og synlig i terrenget og forteller noe om geologien i området. Bruna er ikke av de mest spesielle fjellformasjonene i denne regionen, men er allikevel et flott landskapselement og turmål. En stor del av området ligger over tregrensen og skiller seg i den forstand mye fra de fleste andre delområdene som framstår som mer frodige. Vid og storslagen utsikt kjennetegner delområdet. Ballangsfjorden og Ofotfjorden er spesielt godt synlige. Området er svært lite preget av tekniske inngrep bortsett fra lysløype ved Kalvåsen, TV-tårn og bygg på Linken og noen få hytter.

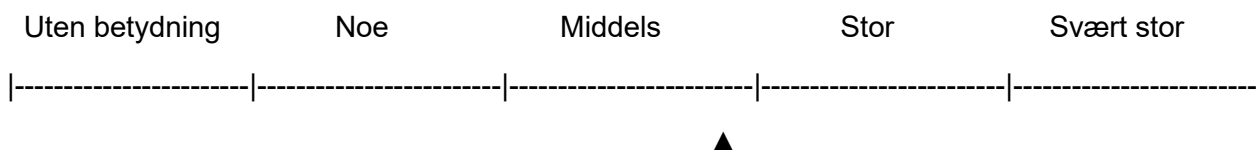
Figur 4-30 Nilsenvarden, Bruna. (Foto: Aker)

Figur 4-31 Bruna/Nilsenvarden med utsikt mot Ballangseira og Fornes industriområde.

Verdivurdering

Fjellområdene Håfjelltuva og Bruna er et godt og representativt eksempel på naturlandskap som er lokalt viktig. Landskapet har tydelige landformer og geologiske elementer synlige i terrenget. Området vurderes til kategorien «middels» verdi, men på grensen til «stor» verdi.

4.9 Delområde 9 – Balsnes

Beskrivelse

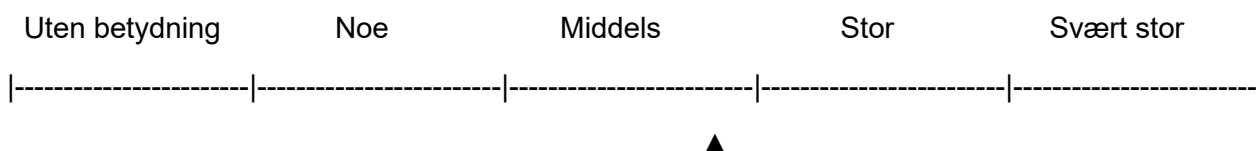
Delområdet strekker seg fra Balsnes til Bøåsen og ligger i landskapstypen *Småkupert indre kystslette*. Balsnes er et velavgrenset landskapsrom som avgrenses av Saltvatnet og Grønnåsen i vest, Bøåsen i nord og Munkehaugen/Famnedberget i sør. Delområdet er hovedsakelig orientert nordover ut mot Ofotfjorden, og i liten grad innover mot fjordrommet Ballangen. Det er allikevel noe bebyggelse i nedkant av Bøåsen som ligger såpass høyt i terrenget at utsynet strekker seg et stykke innover mot Ballangen.

Figur 4-32 Utsikt over Balsnes mot Kårholmen og Ofotfjorden. Bilde fra Google Maps, Streetview.

Verdivurdering

Delområdet er eksempel på et helhetlig og typisk kulturlandskap i regionen. Områdene Balsnes og Bøåsen har særlig gode visuelle kvaliteter, men er ikke sjeldne i regional sammenheng. Delområdet vurderes å høre hjemme i øvre del av kategorien «middels» verdi.

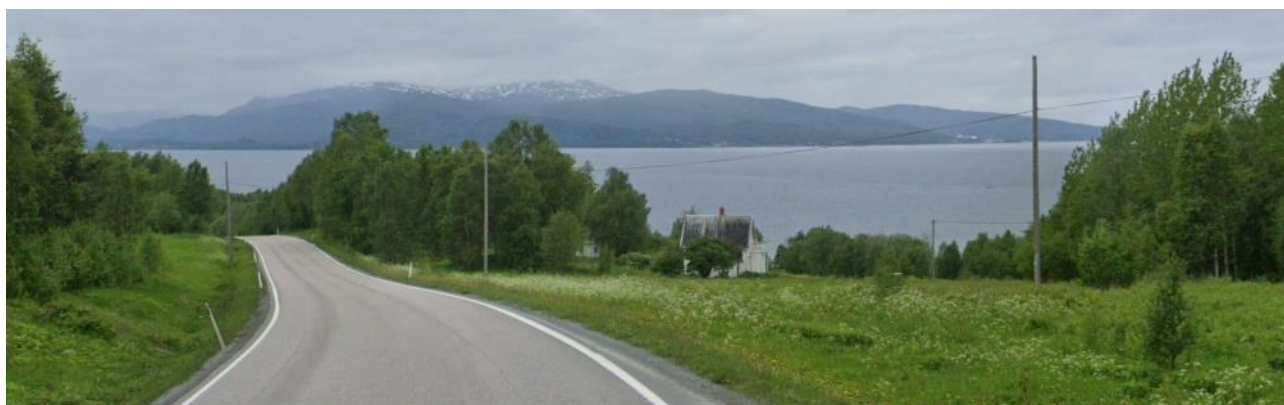
4.10 Delområde 10 – Saltvikneset

Beskrivelse

Delområdet ligger opptil 7 km unna tiltaksområdet, men det er vurdert slik at deler av tiltaket kan bli synlig fra dette delområdet. Området mellom Saltvikneset og Grønnholmen kjennetegnes av spredt bebyggelse, både boliger og hytter, på begge sider av E6 og ut mot fjorden. Strandflaten er nesten ikke-eksisterende sør i Rånbogen der terrenget stiger bratt opp fra fjorden mot Råntinden, mens rundt Saltvika og Otervika er landskapsformene mye slakere og strandflaten bredere. Noen små holmer og skjær bidrar til variasjon og særpreg på landskapet her. På Saltvikneset ligger synlige rester av et gammelt kystfort fra 1941. Utsikten over Ofotfjorden og spisse tinder i horisonten er spesielt flott på neset.

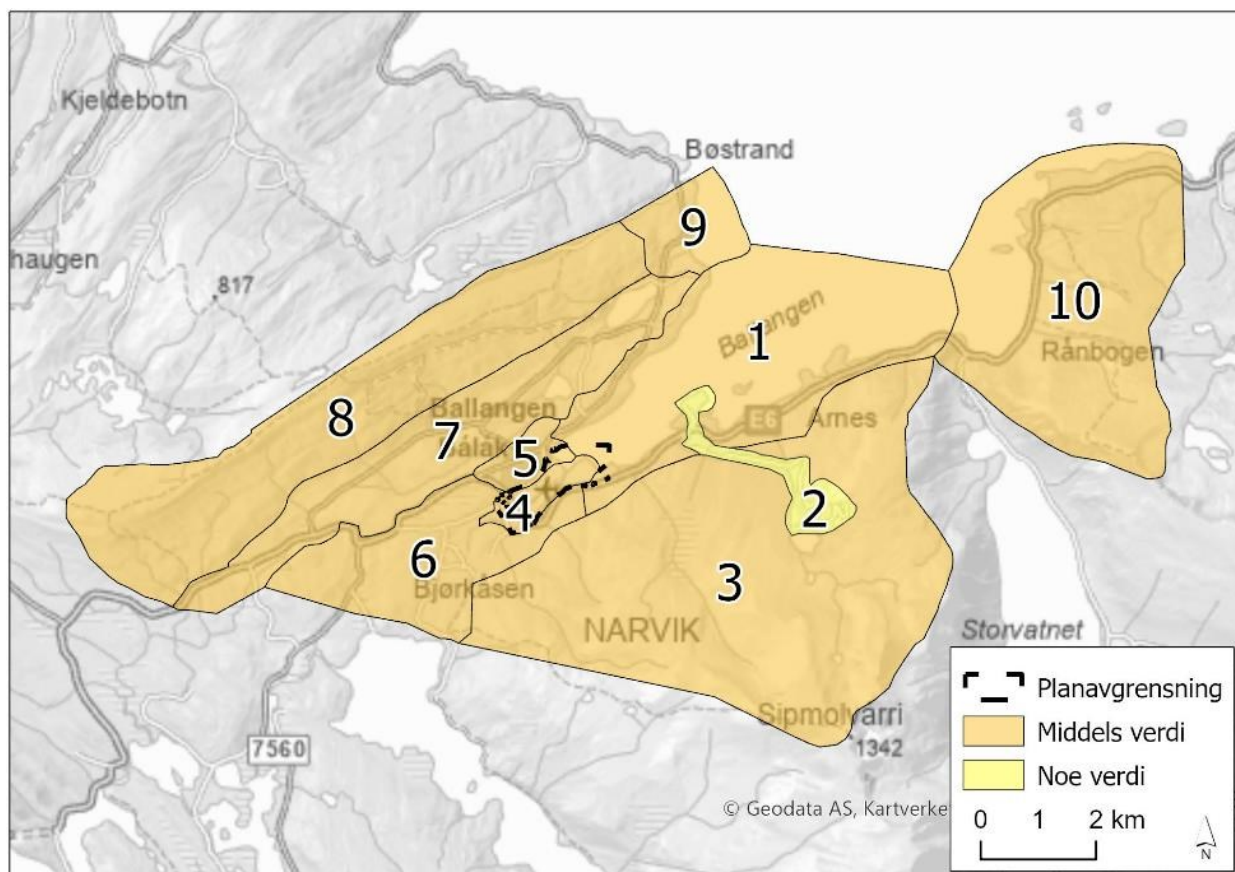
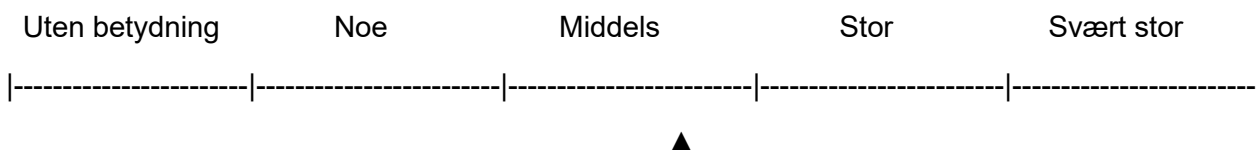
Figur 4-33 Saltvikneset kystfort.

Figur 4-34 Utsikt fra E6 mot Balsnes ut Otervika. Bilde fra Google Maps, Streetview.

Verdivurdering

Landskapet i dette delområdet er vanlig og representativt for regionen med normalt gode visuelle kvaliteter. Kystfortet og dets synlighet i landskapet er med på å heve verdien av området på grunn av formidling av en spesiell epoke og historiske hendelser. Området vurderes til «middels» verdi.

Figur 4-35 Delområder med verdivurdering oppsummert i kart.

5 Vurdering av påvirkning og konsekvens

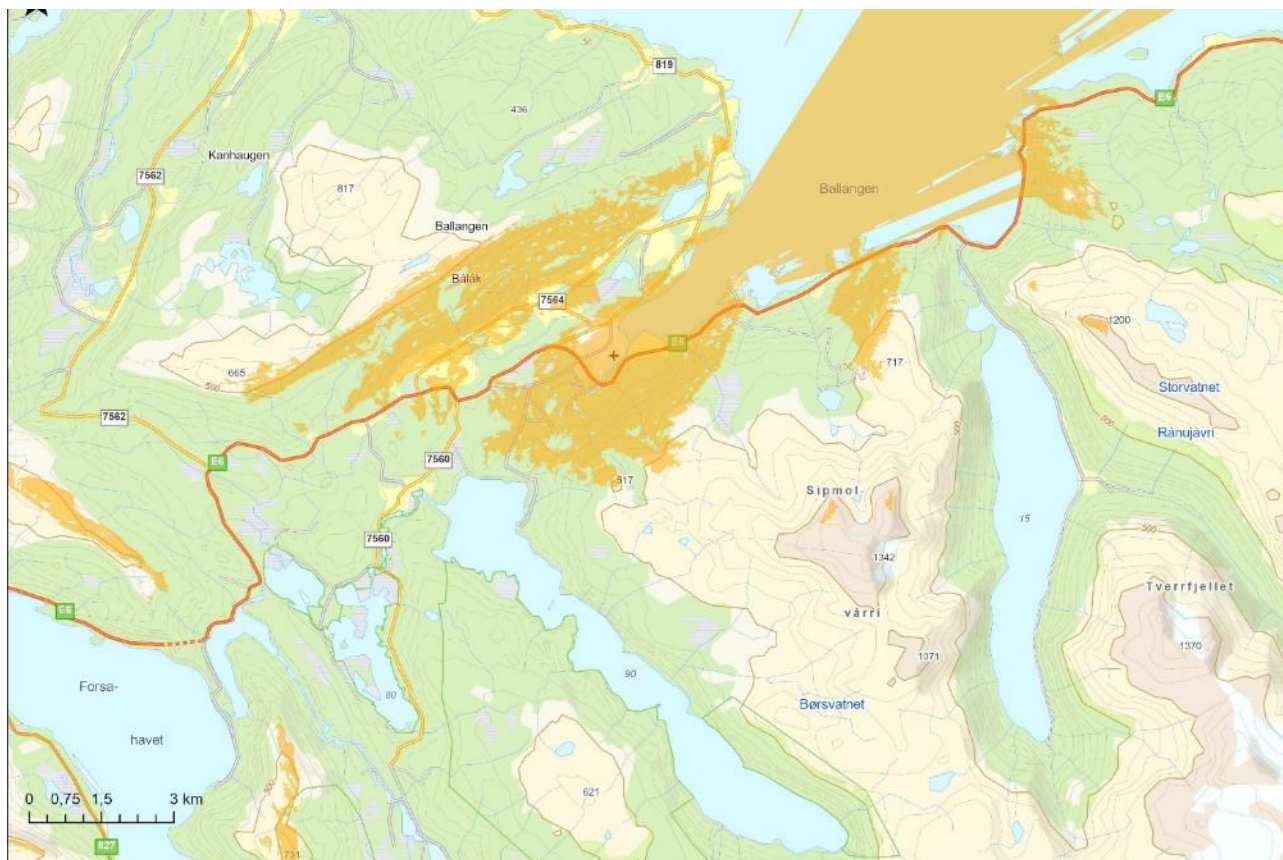
5.1 Alternativ 1 – full utbygging av Ballangслеira

Det vises til den separate tiltaksbeskrivelsen. I vurdering av påvirkning og konsekvens er det lagt til grunn at tiltaket realiseres med byggevolumer og gesimshøyder på opptil 30 m høyde. Høydene senkes til 20 og 15 m mot sentrum og fjorden. Se figur 5-3 for soner med ulik høyde på byggene.

Figur 5-1 Dagens situasjon i planområdet sett opp mot planlagt fremtidig situasjon. Bygningsvolumene er prinsipielle og viser ikke hvordan området faktisk vil bygges ut. Volumene viser likevel et mulighetsrom for utnyttelse og høyder som planen åpner opp for.

Kartet i figur 5-2 viser teoretisk synlighet av et fullt utbygget anlegg på Ballangслеira med bygningshøyder på 30 m. Det er ikke skilt mellom områder der anlegget er helt synlig, og bare delvis synlig.

Figur 5-2 Teoretisk synlighet av Ballangsløira med maksimalt utbyggingsvolum og maksimale byggehøyder på 30 m.

Figur 5-3 Byggehøyder på delene av anlegget slik det ligger i planforslaget.

5.1.1 Delområde 1 – Ballangen (fjordrommet)

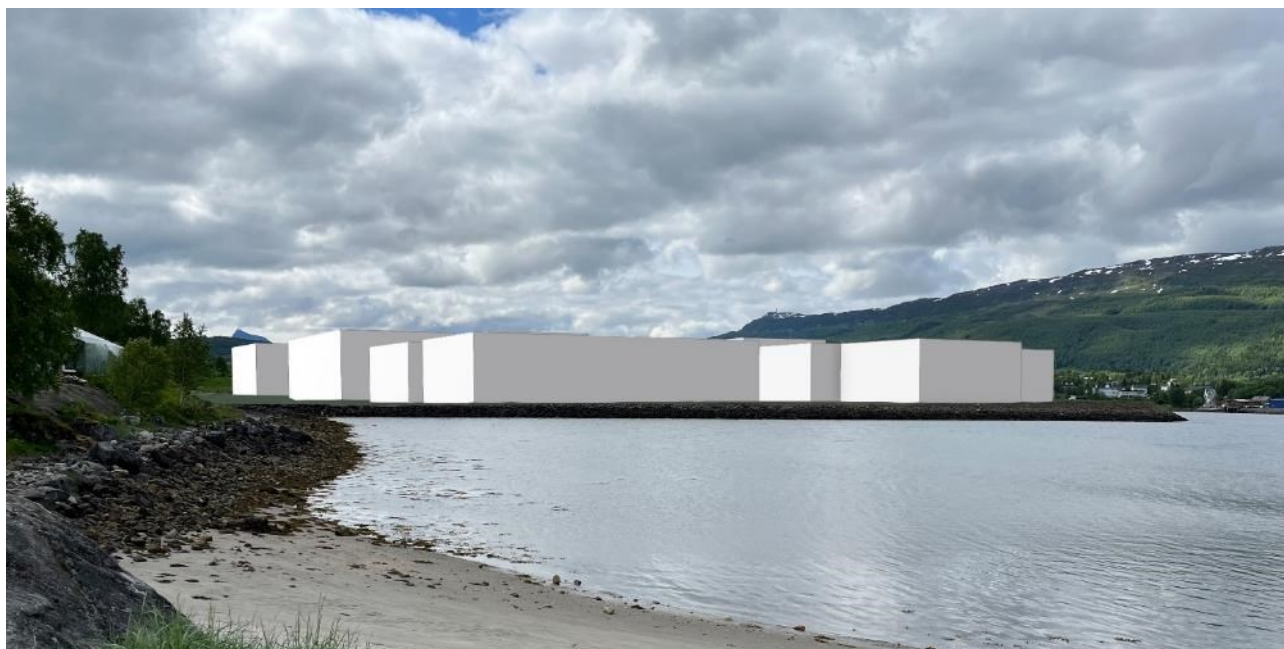
Det nye industriområdet på Ballangseira innebærer en utfylling i fjorden i form av kai. Volum og høyder på nye bygg sammen med materialvalg og utforming vil ha innvirkning på landskapsopplevelsen. I dette delområdet vurderes synligheten fra selve fjorden og de lavereliggende områdene rundt.

Landskapet i dette fjordrommet er allerede i noe grad visuelt påvirket av industri ved Fornes og Arnesfjellet, men med en stor og konsentrert utbygging på Ballangseira vil industripreget økes betraktelig, og deler av dette delområdet, spesielt rundt fjordbotnen ved Ballangseira, vil transformeres i betydelig grad til et storskala industriområde, der natur- og landskapskvalitetene reduseres. Fra Ballangen camping vil utsikten til det grønne landskapsrommet rundt Ballangseira og det fjerne tindelandskapet sørvestover bli erstattet i sin helhet med industribebygelse.

Hele delområdet, både bebyggelsen og resten av landskapet, har god utsikt til fjorden og dermed også til det nye industriområdet, og det vil oppstå betydelig nærvirkning for de fleste områdene innenfor dette delområdet. Kaianlegg og industriutbygging vil ytterligere forsterke opplevelsen av at møtet mellom dal og fjord domineres av næringsanlegg og menneskelig påvirkning. Det er de nye anleggenes størrelse, både i høyde, volum og arealbeslag, og graden av nærvirkning, som til sammen gjør at påvirkningen i dette delområdet vurderes til betydelig negativ, og påvirkningsgrad *sterkt forringet*.

Figur 5-4 Foto fra Ballangen camping. Utsikten mot det grønne landskapsrommet rundt Ballangseira og tindelandskapet sørvestover vil bli erstattet i sin helhet med industribebygelse.

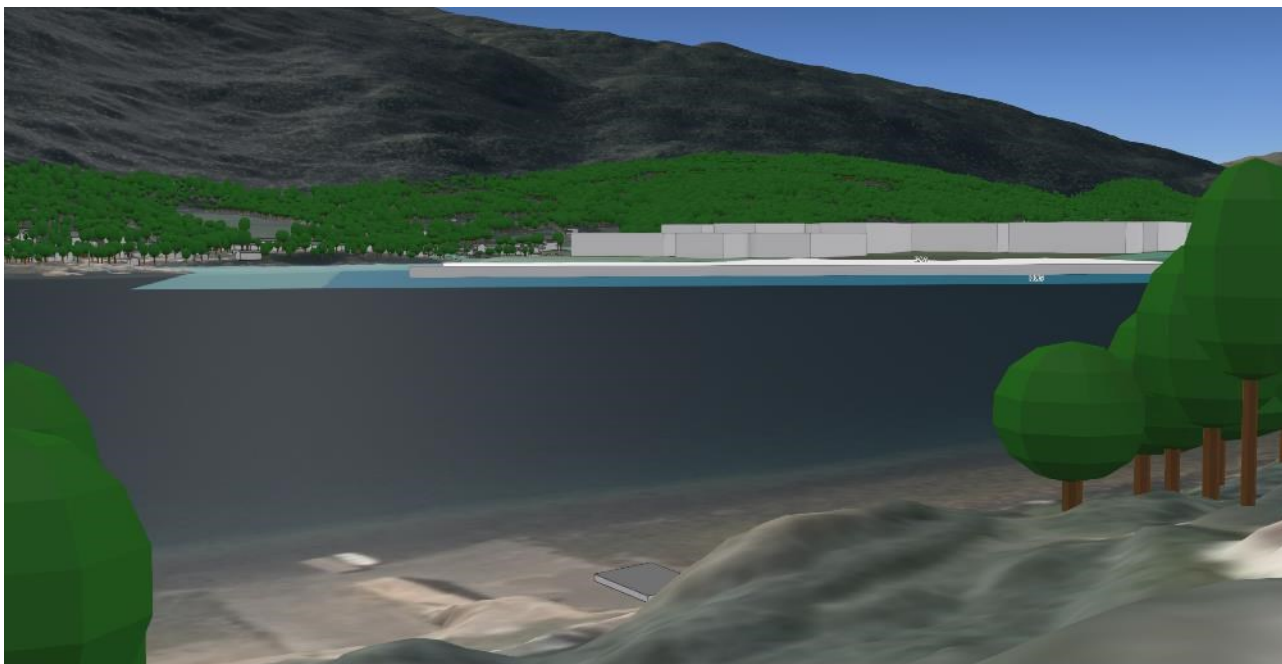
Figur 5-5 Full utbygging av Ballangseira sett fra Ballangen camping. Utsikten mot Ballangseira vil i sin helhet bli erstattet med industribebyggelse, og kombinasjonen av store volumer og høye bygninger vil danne en mer eller mindre massiv vegg, selv om de fremste bygningene trappes ned til 15 meter.

Figur 5-6 Foto fra nordsiden av fjordrommet og innover mot Ballangseira. Foto tatt fra Slåttstranda.

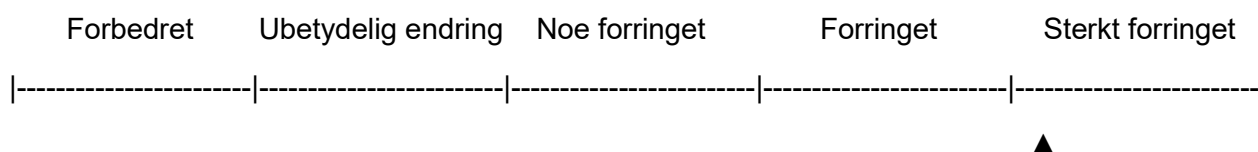

Figur. Illustrasjonen er laget før byggene i front fikk redusert høyde 15 m. Illustrasjonen viser 30 m.

Figur 5-7 Modellbilde av industrianlegg sett fra Slåttstranda innover mot Ballangseira. Fjordbotnen i landskapet får en betydelig endret karakter.

Hele delområdet, både fra bebyggelsen og resten av landskapet, har god utsikt til fjorden og dermed også til det nye industriområdet. Kaianlegg og industriutbygging vil forsterke opplevelsen av at møtet mellom dal og fjord domineres av næringsanlegg og menneskelig påvirkning. Det er de nye anleggenes størrelse, både i høyde, volum og arealbeslag, og graden av nærvirkning i den nærmeste strandsonen, som til sammen gjør at påvirkningen i dette delområdet vurderes til betydelig negativ, påvirkningsgrad *sterkt forringet*.

Konsekvensgrad: Delområde 1, sammenstilling av middels (+) verdi og påvirkningsgrad sterkt forringet, gir konsekvensgrad 3 minus (- -).

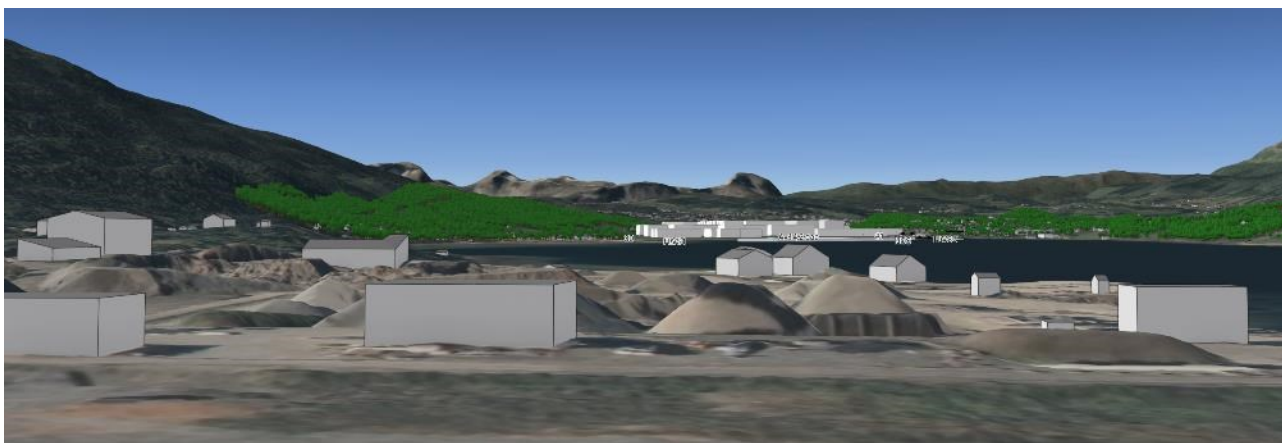
5.1.2 Delområde 2 – Fornes og Arnesfjellet industriområde

Delområdet er et av de minste delområdene og skiller seg ut med sitt betydelige preg av industri i dag. Avstanden til Ballangseira vil ligge på rundt 2 - 3 km. Med full utbygging på Ballangseira vil utbyggingen danne en massiv front mot sjøen innerst i fjorden, men avstanden på ca 2 km til Fornes vil redusere graden av påvirkning. Fra Arnesfjellet vil en se lite av utbyggingen, som vil ligge skjult bak terrengformene for mesteparten av området oppe i lia innenfor dette delområdet.

Fjernvirkningen av dette nye industriområdet vil da komme på toppen av de eksisterende nærvirkningene på industriområdene på Forneset og rundt transportbåndet fra Arnesfjellet for dette delområdet.

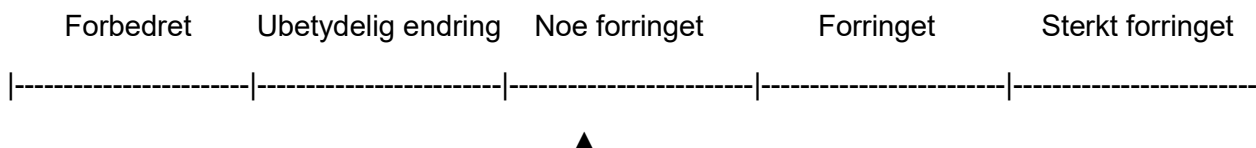

Figur 5-8: Fra Arnesfjellet og øvre del av transportbåndet er Ballangseira stort sett skjult bak lokale fjellrygger.

Figur 5-9 Alternativ 1 sett fra Fornesodden. Sjøfronten av Ballangseira vil fremstå som en bastant vegg innerst i fjorden, men anleggene i de nære industriområdene vil likevel fange størst oppmerksomhet.

Påvirkningsgraden i dette delområdet vurderes til kategorien *noe forringet*

Konsekvensgrad: Delområde 2, sammenstilling av noe verdi i nedre del av skalaen, og påvirkningsgrad noe forringet i nedre del av skalaen, gir konsekvensgrad null (0).

5.1.3 Delområde 3 – Lia mot Simlefjellet

Deler av dette delområdet ligger tett på Ballangслеira, men arealene vil kun påvirkes visuelt. En kan likevel snakke om nærvirkning fra de nedre delene av delområdet, der avstanden til Ballangслеira er så kort som rundt 1 km. Takflatene vil generelt bli spesielt godt synlige sett ovenfra.

Delområdet har ingen boliger, men noe hyttebebyggelse og er et populært turområde. Synlighetsanalysen viser at det fra snaufjellet kun er noen få områder på fremkanten av Simlefjellet og Arnesfjellet der de nye anleggene på Ballangслеira kan bli synlige. Industriområdet vil i utgangspunktet kunne bli godt synlig fra den bratte lia nedenfor Simlefjellet, men mye tett skog i området i dag reduserer graden av synlighet.

Figur 5-10 Ballangслеira sett fra lia opp mot Sepmola/Simlefjellet

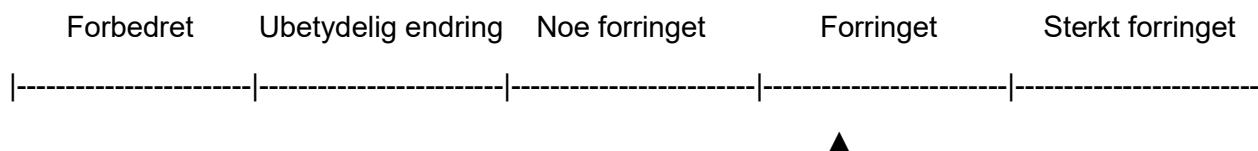

Figur 5-11 Alternativ 1 Ballangsleira sett fra vestre del av Simlefjellet. Man må helt frem på kantene av snaufjellet for å se anlegget, men da dukker det også raskt frem i sin helhet.

Figur 5-12 Fra toppen av Simlefjellet er det et par partier der det er et gløtt av Ballangseira og kaiområdet.

Den største graden av påvirkning og synlighet i dette delområdet vil altså være fra utsiktspunkter i lia, og fra fremskutte deler av fjellryggene ved Simlefjellet og Arnesfjellet. Fra Arnesfjellet vil likevel eksisterende steinbruddsdrift rett nedenfor utgjøre det desidert største blikkfanget. For størstedelen av delområdet blir ikke anlegget synlig i det hele tatt, men der det blir synlig, vil Ballangseira danne et massivt inntrykk i form av bygningsvolumer og takflater. Disse virkningene må vektlegges, og det gjør at påvirkningen plasseres i kategorien *forringet*.

Konsekvensgrad: Delområde 3, sammenstilling av middels verdi og påvirkningsgrad forringet, gir konsekvensgrad 2 minus (- -).

5.1.4 Delområde 4 – Ballangслеira og Stormyra

Det planlagte industrianlegget vil beslaglegge mesteparten av de grønne arealene innenfor delområdet Ballangслеira og Stormyra. Mesteparten av området er menneskepåvirket fra før, men det har allikevel noen gode landskapskvaliteter. Ballangслеira vil, sammenlignet med dagens situasjon, transformeres til et storskala industriområde, og landskapskvalitetene som gjør dette området attraktivt i dag, vil reduseres betraktelig, til det ugjenkjennelige, på grunn av storskala industri som bryter med landskapets skala og bryter siktlinjer mot fjordrommet. Innenfor delområde 4 er det så tett mellom alle nye bygg og konstruksjoner at de fleste siktlinjer og kontakt med landskapet rundt vil bli borte.

Figur 5-13 Foto fra turstien på Ballangслеira langs fjordbotnen og sett mot Ballangen sentrum

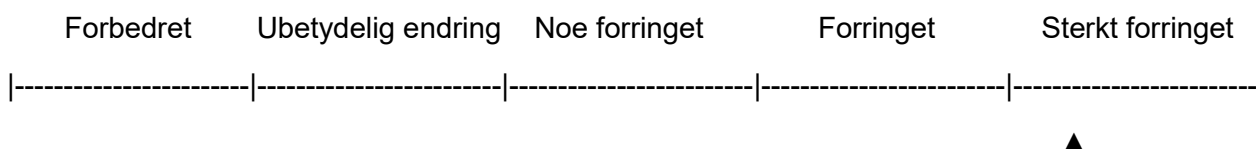

Figur 5-14 Ballangслеira sett fra E6 ved Stor-Ballangen i dagens situasjon

Figur 5-15 Hybridmontasje som viser nordøstre del av Ballangслеira ved full utbygging i 30m byggehøyde.

Oppsummert medfører utbyggingen vesentlig forringelse og tap av landskapskvaliteter selv om området er preget av gammel industri og store mengder revegeterte deponimasser i dag. Tiltaket medfører arealbeslag og direkte fysiske endringer med stor negativ påvirkning på landskapskarakteren. Tiltaket dominerer også i stor grad over landskapets skala. Uten avbøtende og kompenserende tiltak vurderes grad av påvirkning som *sterkt forringet*.

Konsekvensgrad: Delområde 4, sammenstilling av middels (-) verdi og påvirkningsgrad sterkt forringet, gir konsekvensgrad 2 minus (- -).

5.1.5 Delområde 5 – Ballangen sentrum

Industrianlegget vil i varierende grad skape nærvirkning og endre utsikten og landskapsopplevelsen fra deler av sentrum. Ballangseira industriområde er spesielt godt synlig fra bebyggelsen på sørsiden av Storhaugen og Finnjord og fra blant annet Ballangen skole og sykehjemmet, men også fra deler av bebyggelsen og butikkene rundt Finnvika, selv om sentrumsbebyggelsen i den tettste delen av sentrum vil begrense innsynet. På grunn av sine store volumer, store flater og gesimshøyder vil Ballangseira overta rollen som blikkfang og orienteringspunkt i landskapet. I dag er det kirketårnet som har denne rollen.

Figur 5-16 Fotomontasje av Ballangseira sett fra rundkjøringen i sentrum ved butikken Extra. Noen deler av industribebyggelsen blir synlig over eksisterende bebyggelse og for enden av miljøgaten. Se dagens situasjon i figur 4-18.

Figur 5-17 Foto fra Sentrumsveien mot Ballangслеira fra området som kalles Finnjord.

Figur 5-18 Hybridmontasje av industri med 30m byggehøyde på Ballangслеira sett fra Sentrumsveien ved Finnjord. Det er noe skala-usikkerhet i denne montasjen, men bildet skal gi en rimelig god pekepinn på dimensjoner og volumer.

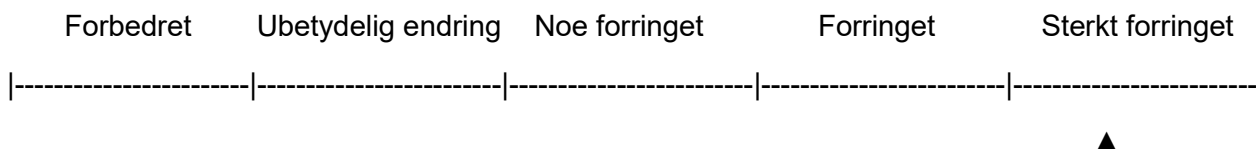

Figur 5-19 Fra de høyereliggende boligene på Langåsen.

Figur 5-20 Fotomontasje som viser deler av utsynet mot Ballangseira sett fra Langåsen. Illustrasjonen er laget før byggene som er synlige ble redusert til halv høyde, altså 15 m.

Oppsummert medfører utbyggingen vesentlig forringelse av landskapet sett fra Ballangen sentrum, spesielt områdene i østre del av delområdet. Det er positivt at det bevares belter med vegetasjon mellom bebyggelse og industri, og settes av belter til grønnstruktur rundt og ferdselsåre gjennom industriområdet. Grad av påvirkning vurderes til nedre del av *sterkt forringet*.

Konsekvensgrad: Delområde 5, sammenstilling av middels (-) verdi og påvirkningsgrad sterkt forringet, gir konsekvensgrad 2 minus (- -).

5.1.6 Delområde 6 – Bjørkåsen og Stor-Ballangen

Delområde 6 Bjørkåsen strekker seg et godt stykke sørover mot Brattåsen, Børsvatnet og Djupåsen, men hoveddelen av dette delområdet nordøst for Brattåsen; Bjørkåsen, har god utsikt over landskapsrommet Ballangen. Områdene nærmest Ballangen preges av boligbebyggelse, og har gode visuelle kvaliteter, og blant annet synlige spor i landskapet, av det positive slaget, etter historien med gruvedrift i området. De fleste i boligfeltet Bjørkåsen bor flott til med god utsikt til fjorden.

Figur 5-21 Modellutsnitt fra Bjørkåsen. Se dagens situasjon i figur 4-25. Visualiseringen ble laget før en del av byggene ble redusert til 10 og 15 m gesimshøyde.

Figur 5-22 Modellbilde fra Bjørkåsen med riktig høyde på byggene.

Utsikt til fjorden er et viktig trekk i dette delområdet. Selv om området ligger noe lengre unna industriområdet på Ballangслеira og Stormyra enn Ballangen sentrum, er opplevelsen av hva som skjer på Ballangслеira og Stormyra av like stor betydning herfra.

I dag er det hovedsakelig en grønn flate og en delvis gjengrodd flystripe en kan se i forgrunnen i hovedmotivet, som er fjordlandskapet. En utbygging av industri på Ballangseira vil endre hovedmotivet fra dette delområdet, og tiltakene vil bli svært godt synlig herfra selv om det ikke er fysiske arealinngrep innenfor delområdet. Det er store arealer med bebygde flater som vil prege dalrommet og utsikten. De store tak- og veggflatene vil bli godt synlige og stedvis ta vekk dagens utsikt mot fjorden.

For bebyggelsen og landskapet ved Stor-Ballangen lengst nordøst i delområdet, sør for E6 og Kiselva, kan en virkelig snakke om betydelige nærvirkninger av anlegget. For boligene her vil det nye anlegget dominere utsikten totalt.

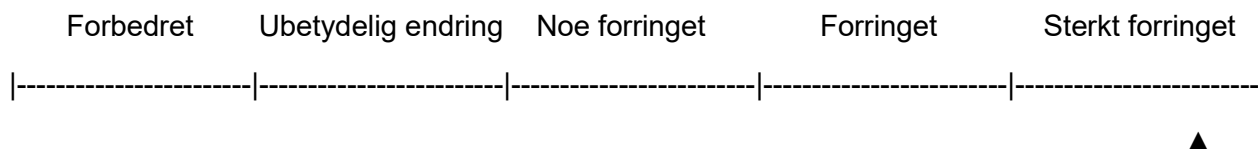

Figur 5-23 Fra bebyggelsen på sørøstsiden av Ballangseira.

Figur 5-24 Modellutsnitt fra Ballangseira sett fra bebyggelsen høyest oppe i lia på sørøstsiden. Ca. samme standpunkt som på figur 5-23.

Grad av påvirkning vurderes som *sterkt forringet for dette delområdet.*

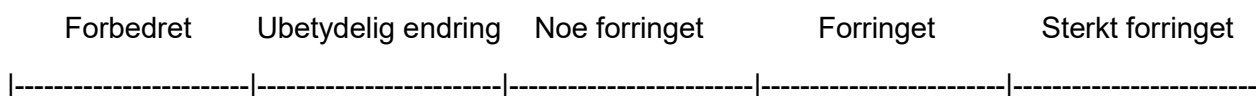
Konsekvensgrad: Delområde 5, sammenstilling av middels verdi og påvirkningsgrad sterkt forringet, gir konsekvensgrad 3 minus (- - -).

5.1.7 Delområde 7 – Nøkkelelva

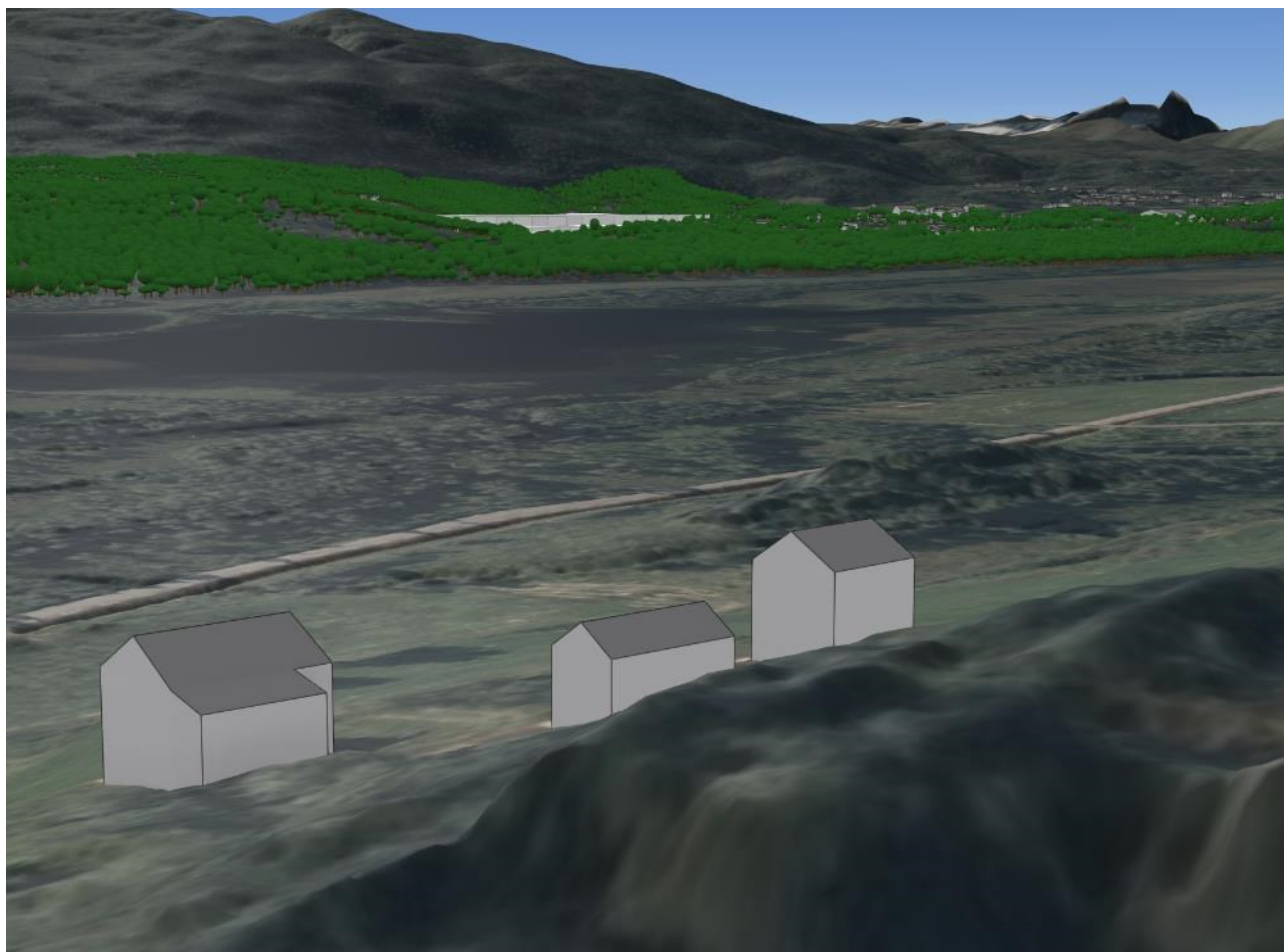
Det slake dalrommet som omkranser Nøkkelelva oppleves adskilt fra fjordrommet rundt Ballangen på grunn av skjermende terrengformer langs nordvestsiden av Ballangen (Langåsen, Hammarhaugen, Toppåsen, Mellomåsan). Det er også mye skog i området som skjærer for visuell kontakt med de planlagte industriområdene.

Delområde 7 ligger rundt 1 – 2 km unna utbyggingsområdet på Ballangseira, og lokaltopografiske forhold gjør at det i høyden er de øverste delene av bygningene som vil kunne bli synlige fra enkelte soner dette delområdet. Fra andre deler av delområdet blir det ikke innsyn til industriområdet i det hele tatt.

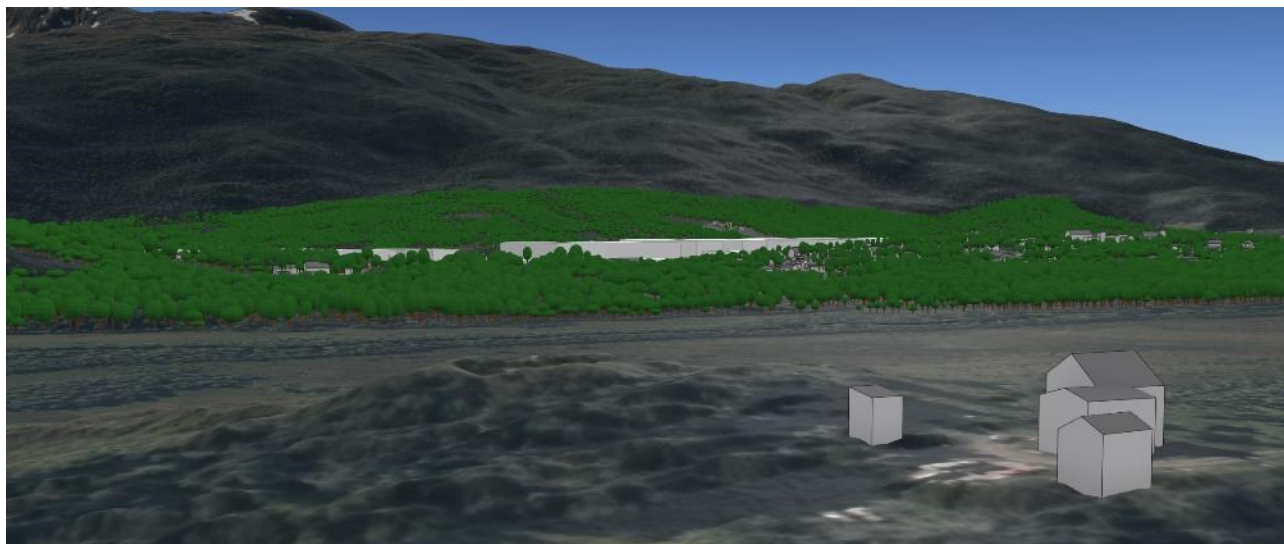
Modellbildene i dette delkapittelet viser utsnitt fra bebyggelsen langsmed Storfjellveien. De gir inntrykk av større kontrast enn det blir i virkeligheten fordi bygningskroppene er kritthvite. I praksis blir synsintrykket en del mer nedtonet. De visuelle virkningene vurderes derfor ikke å påvirke landskapsopplevelsen i en vesentlig grad. Samlet sett vurderes grad av påvirkning til *noe forringet*.

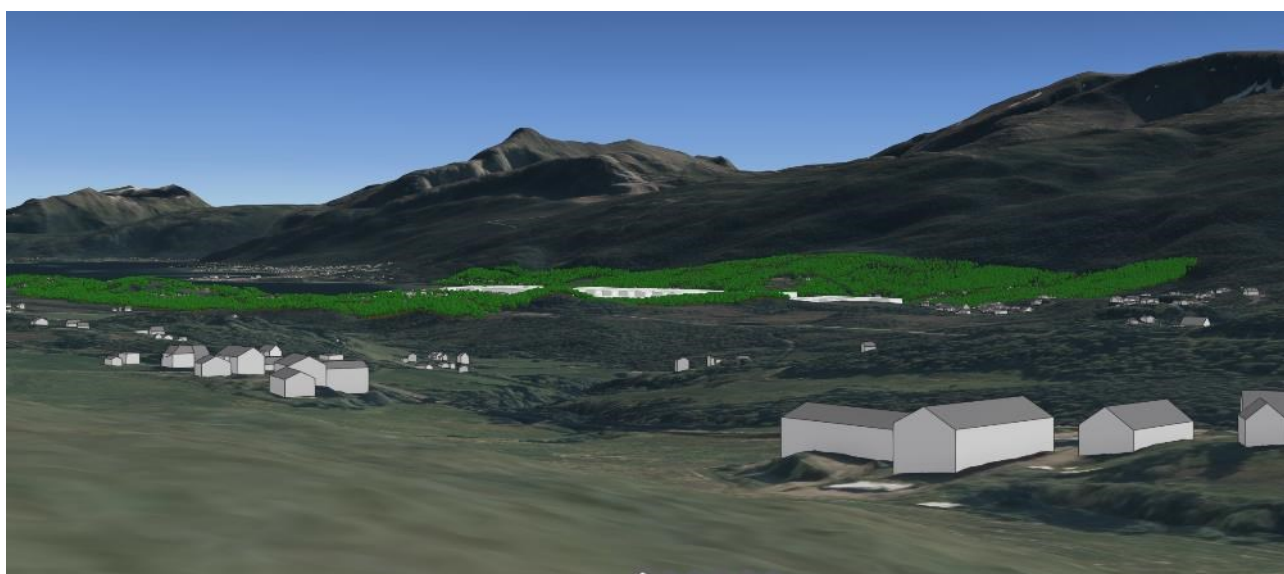
Konsekvensgrad: Delområde 7, sammenstilling av middels (+) verdi og påvirkningsgrad noe forringet, gir konsekvensgrad 1 minus (-).

Figur 5-25 Modellbilde fra Vinterhesjan ved Alfenvatnet. Herfra vil innsynet til Ballangseira stort sett være skjermet av topografi og vegetasjon.

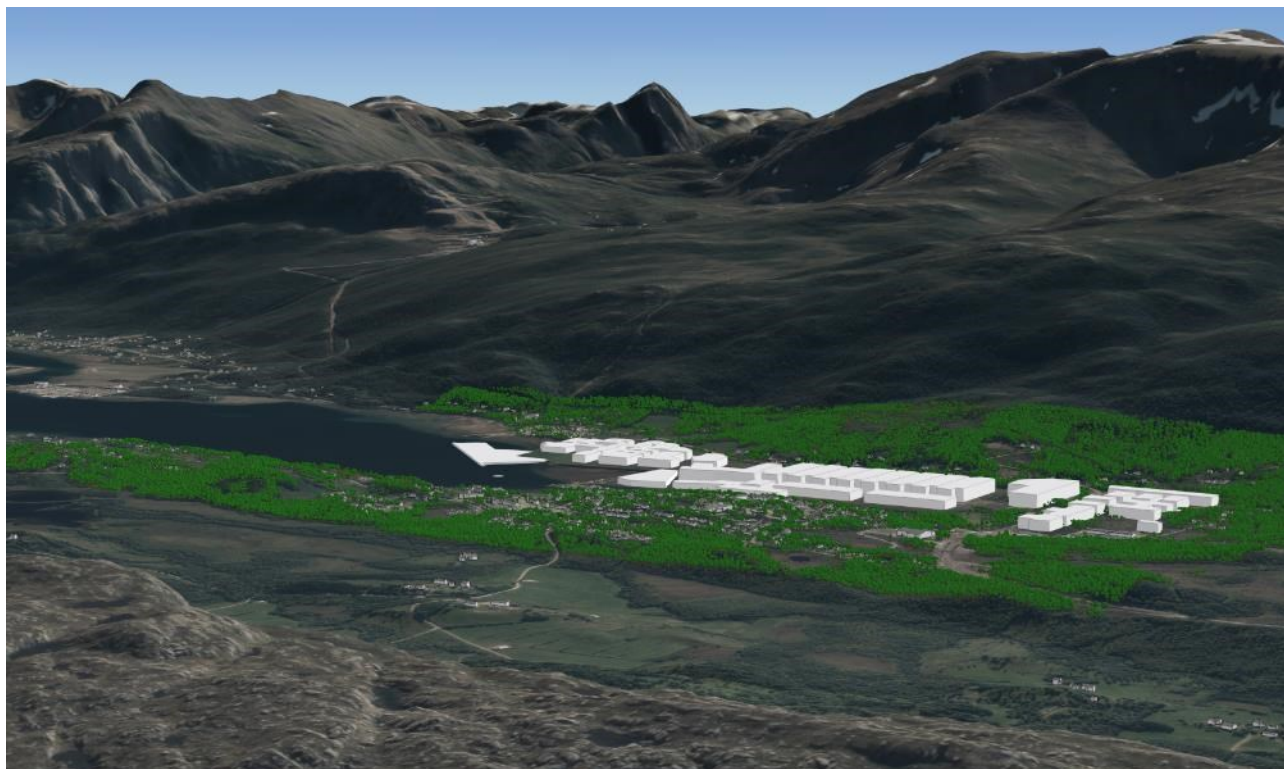
Figur 5-26 Fra Haugen nord for Ivarmyra vil takflatene på de høyeste byggene stikke litt opp over terreng.

Figur 5-27 Fra Hesjelia sørvest i delområdet vil også de høyeste takflatene stikke opp over terreng.

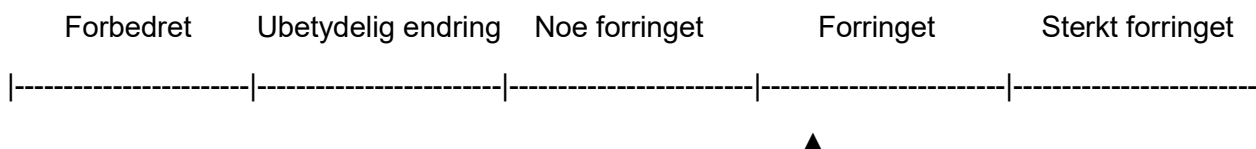
5.1.8 Delområde 8 – Bruna - Håfjelltuva

Ballangseira er ikke synlig fra Håfjelltuva, men er svært godt synlig fra Linken, Bruna og Sinklia. Det er kun snakk om fjernvirkninger av utbyggingen fra dette delområdet, men Ballangseira er sammen med Ballangen og Ofotfjorden en viktig del av utsikten og landskapsopplevelsen fra dette området.

Figur 5-28 Modellutsnitt av Ballangseira sett fra fjellryggen langsetter Bruna.

De nye anleggene vil bli godt synlige fra store deler av delområde 8 der de får utsikt rett ned mot industriområdene på Ballangseira. Tiltaket bryter med romlige sammenhenger i fjordlandskapet og den tradisjonelle bosettingen og tettstedsbebyggelsen langs strandflatene. Den grønne flaten på Ballangseira vil transformeres til et område med et klart industrielt preg, og dette gjør at landskapsbildet endres. Ved en full utbygging av Ballangseira vurderes grad av påvirkning som *forringet*.

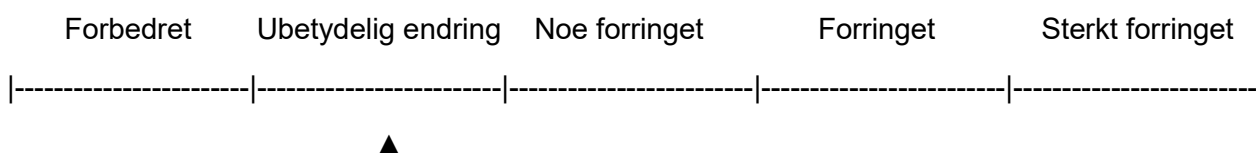

Konsekvensgrad: Delområde 8, sammenstilling av middels (+) verdi og påvirkningsgrad forringet, gir konsekvensgrad 2 minus (- -).

5.1.9 Delområde 9 – Balsnes

Industrianlegget på Ballangseira blir knapt synlig fra noe sted innenfor dette delområdet. Det er rundt 5 km fra Balsnes til nærmeste del av det planlagte industriområdet på Ballangseira.

Påvirkningen medfører *ubetydelig endring* for delområde 9.

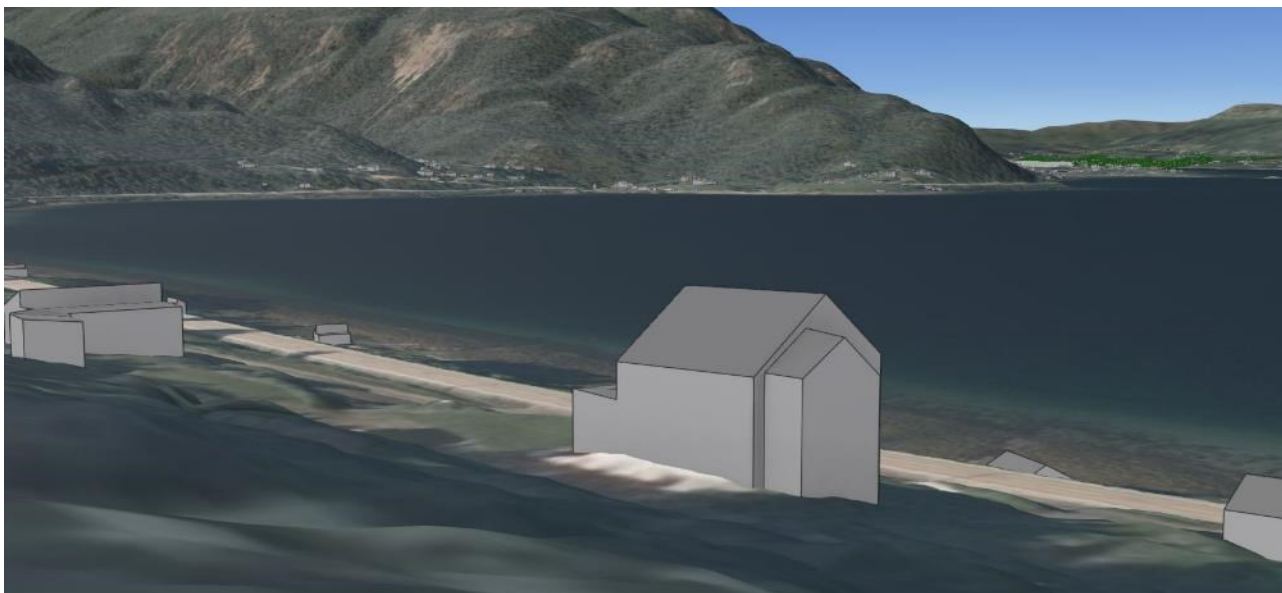
Konsekvensgrad: Delområde 9, sammenstilling av middels (+) verdi og påvirkningsgrad ubetydelig endring, gir konsekvensgrad ubetydelig miljøskade (0).

5.1.10 Delområde 10 – Saltvikneset

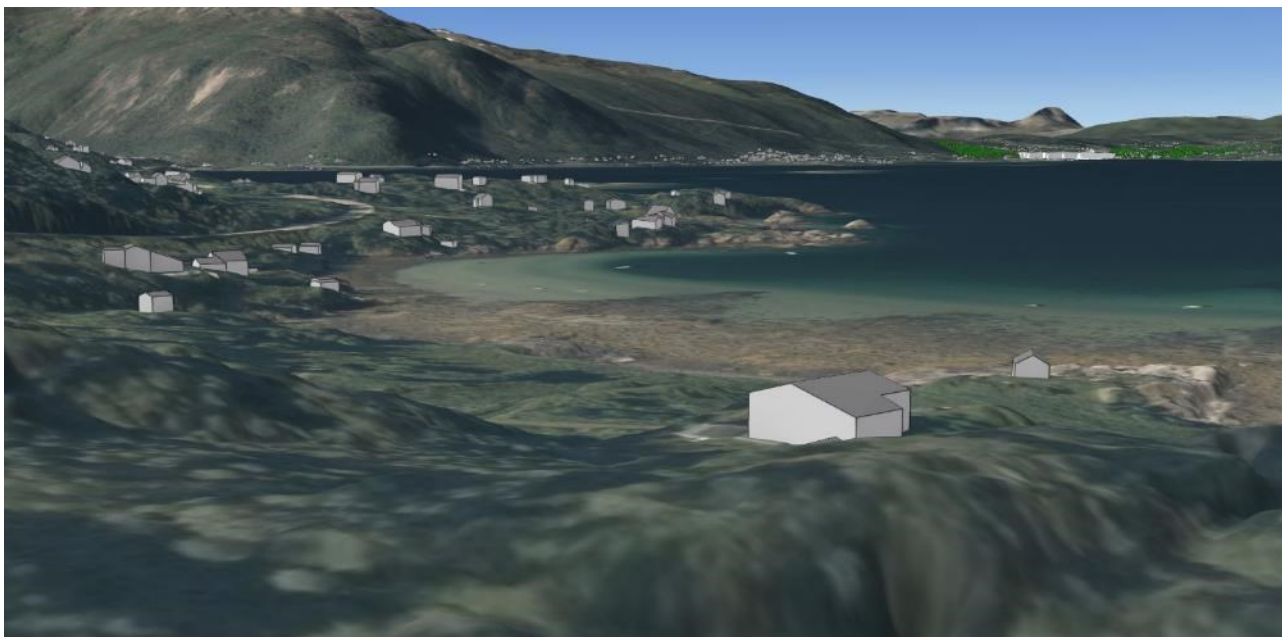
Strandflaten i delområde 10 Saltvikneset, der bebyggelsen i delområdet er, ligger rundt 8 – 10 km fra Ballangseira. Planområdet blir synlig fra bebyggelsen langs E6 mellom nordre Rånbogen og Otervika. Avstanden er stor, og den nye bebyggelsen vil stort sett oppfattes som et forlenget bånd av strandsonebebyggelsen i Ballangen sentrum, dog med noe mer markante bygningsvolumer på grunn av den nye bebyggelsens volumer og tetthet. Utsikten fra Saltvikneset trekkes naturlig nordvestover mot Ofotfjorden og tindelandskapet i den retningen, og i mindre grad innover mot Ballangen.

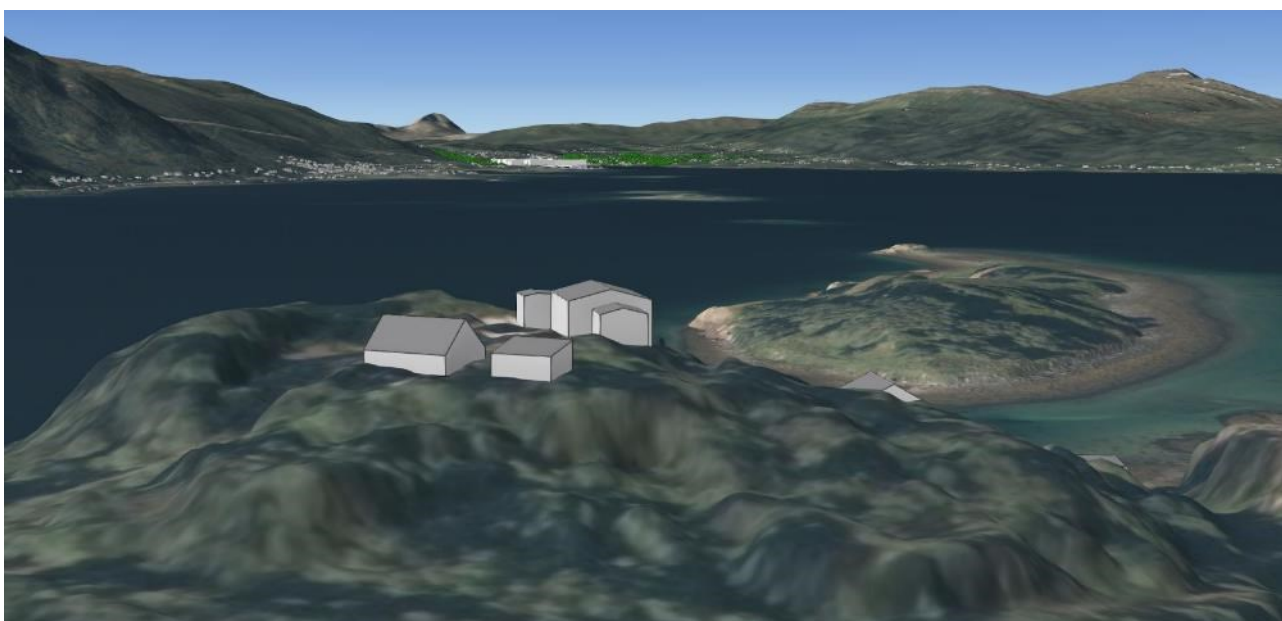
Figur 5-29 Foto: Google maps Street view fra Rånbogen

Figur 5-30 Alternativ 1 sett fra Rånbogen. Innover i bukta vil Ballangleira bli skjult bak fjellformasjonen ned mot fjorden.

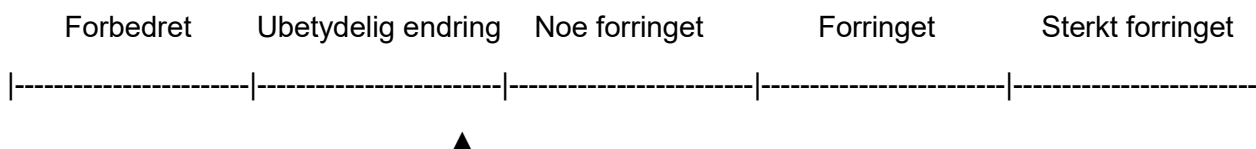

Figur 5-31 Alternativ 1 sett fra Otervika

Figur 5-32 Modellutsnitt av alternativ 1 sett fra Saltvikneset med Saltvikøya i forgrunnen.

Anlegget vil ikke endre landskapsbildet i særlig grad, og vurderes alt i alt å representere en *ubetydelig endring*.

Konsekvensgrad: Delområde 10, sammenstilling av middels (+) verdi og påvirkningsgrad ubetydelig endring, gir konsekvensgrad ubetydelig miljøskade (0).

5.2 Oppsummering av påvirkning og konsekvens

Industriområdene som er vurdert i denne konsekvensutredningen er arealkrevende og har til dels store bygningsvolumer. I tillegg vil det bli høyder på bygg opp mot 30 m som vil bli synlige i landskapet både på nært hold og på lang avstand. Byggene nærmest sentrum og fjorden er senket til 15 og 20 m, men det er likevel en betydelig høyde på byggene i forhold til eksisterende bebyggelse i området. Ballangseira er i stor grad preget av menneskelig påvirkning og inngrep i dag, men arealene har grodd til og området framstår som ei grønn slette i overgangen mellom dal og fjord. De nye tiltakene vil i betydelig grad endre landskapskarakteren og medføre inngrep som i vesentlig grad vil endre landskapsopplevelsen fra tilgrensende områder i negativ retning.

I tabellen nedenfor oppsummeres verdi, påvirkning og konsekvens for hvert delområde.

Tabell 5-1. Oppsummering av verdi, påvirkning og konsekvens for fagtema landskap.

Landskap	Verdi	Nullalternativ	Alternativ 1
Delområde 1 Ballangen	Middels +	0	---
Delområde 2 Fornes	Noe	0	0
Delområde 3 Simlefjellet	Middels	0	--
Delområde 4 Ballangseira	Middels -	0	--
Delområde 5 Sentrum	Middels -	0	--
Delområde 6 Bjørkåsen	Middels +	0	---
Delområde 7 Nøkkeelva	Middels +	0	-
Delområde 8 Håfjellet - Bruna	Middels +	0	--
Delområde 9 Balsnes	Middels +	0	0
Delområde 10 Saltvikneset	Middels +	0	0
Samlet vurdering landskap			
Avveining	Begrunnelse for vektlegging av enkelte delområder	I samlet vurdering av konsekvenser for landskap legges hovedvekten på delområdene som blir sterkest berørt av utbyggingen. Dette gjelder delområde 1, 4, 5 og 6.	
	Begrunnelse for samlede virkninger	De samlede virkningene for tema landskap av utbygging av et stort og konsentrert industriområde på Ballangseira vil i enkelte av de nære områdene endre landskapsopplevelsen sterkt. Det grønne, åpne landskapet innerst i fjorden transformeres til et område med tydelig industrielt preg på sletta og ved sjøfronten. For de ytre delene av fjorden og landskapet rundt har tiltaket små eller ubetydelige konsekvenser.	
Samlet konsekvens for tema landskap	Samlet konsekvens	Nullalternativet Ingen/ubetydelig konsekvens	Alternativ 1 Stor negativ konsekvens

5.3 Klimaendringer

Klimaendringer kan påvirke landskapet i influensområdet gjennom økt nedbør, flom, ekstremvær og havnivåstigning. Utbyggingen kan gi flere harde flater og økt avrenningshastighet ved flom. Havnivåstigning kan øke slitasje og erosjon på strender og deponier/forbygninger i strandsonen, men for utbygde strandsoner med plastringstiltak som er dimensjonert for havnivåstigning vil trolig påvirkningen være begrenset. På bakgrunn av tilgjengelig kunnskap om tiltaket og hvordan klimaendringer kan påvirke landskapet, vurderes det at planen ikke vil forsterke konsekvensene av klimaendringer i nevneverdig grad, men der dagens grasdekke i et visst omfang vil bremse overflatevannet ved store regnskyll, kan et fullt utbygd område dersom disse i sin helhet eller i stort omfang består av harde og glatte takflater, øke avrenningshastigheten med påfølgende vannansamlinger på bakkenivå. Det vil da likevel først og fremst være industriområdet selv på Ballangseira som blir berørt.

5.4 Usikkerhet

Det foreligger noe usikkerhet både ved kunnskapsgrunnlaget og tiltakets virkninger.

På dette planstadiet er de fleste detaljer knyttet til byggenes og anleggets visuelle uttrykk uavklart, men utbyggingsvolum og byggehøyder på de planlagte tiltakene er grovt definert. Det er derfor knyttet usikkerhet til vurderingen av tiltakets synlighet og visuelle virkninger. Omfang av arealbeslag, høyder, materialvalg og farger, samt andre visuelle virkninger, er av vesentlig betydning når det gjelder å vurdere konsekvenser for landskap, herunder konsekvenser for nattlandskap og lysforurensning, og noen av vurderingene i foreliggende rapport er derfor å betrakte som foreløpige.

5.5 Konsekvenser i anleggsperioden

Konsekvenser i anleggsfasen er først og fremst knyttet til visuelle virkninger, men det kan også dreie seg om støy og støv.

Lysforurensning i nattlandskapet er et viktig tema når det gjelder konsekvenser for landskap i anleggsperioden. Måltrettet, tidsavgrenset og planlagt belysning på anleggene når det er mørkt er viktig for å unngå unødvendig lysforurensning i nattlandskapet. Dette er særlig viktig hvis utviklingen av området skjer over lang tid.

I en anleggsperiode kan påvirkningen på landskapet rundt være større i en kortere periode enn ved ferdig anlegg. For landskap kan dette være knyttet til f.eks. anleggsmaskiner og konstruksjoner for bygging, bl.a. store heisekraner, stillaser m.m. Støv fra anleggsmaskiner kan også påvirke landskapet, spesielt vegetasjon lokalt. Midlertidig massehåndtering, -forflytning og -lagring kan medføre konsekvenser i en begrenset periode. Utslipp til vassdrag, f.eks. ved erosjon av fine masser i en flomsituasjon, kan føre til synlig misfarging av fjord, vann og vassdrag.

For å begrense negative konsekvenser på landskapet i anleggsperioden er det viktig at anleggsområder ikke tar mer areal enn nødvendig og at en unngår inngrep, riggområder og områder for massehåndtering i sentrale, godt synlige områder eller områder med høy verdi.

For å begrense negative konsekvenser på landskapet i anleggsperioden er det også viktig å begrense skogrydding.

6 Avbøtende tiltak

Underveis i utredningsarbeidet har flere av innspilte avbøtende tiltak fra miljøutredningene blitt innarbeidet i utbyggingsplanene og tiltaksbeskrivelsen. Det kan gjøres enda flere grep for å redusere den visuelle påvirkningen og de visuelle og fysiske barrierevirkningene på omgivelsene. Hvor omfattende hensyn som skal til for å redusere de negative konsekvensene for landskap fra store til middels negative kan ikke fastsettes som en terskelverdi, men alle tiltak som avbøter ulemper ved den gjeldende planen, vil i større eller mindre grad bidra til å redusere påvirkningen og ta ned konfliktnivået. Under listes det opp hvilke tiltak som vil kunne avbøte de negative konsekvensene av tiltaket:

- Redusere gesimshøyder i ytterkantene av området (allerede redusert noe)
- Bruk av vegetasjon rundt industriområdet for å redusere og bryte opp inntrykket av store flater og vegger.
- Vegetasjonskledde tak på industribebyggelsen vil gjøre anleggene mindre kontrastfylte sett fra høyereliggende områder rundt Ballangen.
- Forbedret tilgang til fjorden i Ballangen og å gjøre overgangen mellom land og vann mer naturlig på deler av Ballangseira, vil være et tiltak for bedre landskapstilpasning.
- Et gjennomtenkt material- og fargevalg på bygg og konstruksjoner vil skape helhet og kan redusere negative visuelle virkninger.
- Minimere bruken av lys på anleggene om ettermiddagen og natten for å unngå unødvendig lysforurensning i nattlandskapet.

7 Kilder

Kart

- NIN-landskap (Miljødirektoratet, Naturbase)
- GIS-innsynsløsning, ESRI, Norconsult. For 2D og 3D innsyn.

Rapporter

- «Nasjonalt referansesystem for landskap» Puschmann, Oskar. 2005. "Nasjonalt referansesystem for landskap. Beskrivelse av Norges 45 landskapsregioner." NIJOS rapport 10/2005. Norsk institutt for jord- og skogkartlegging, Ås. Side 134-137.)
- «Sjeldne og typiske landskap i Nordland» (Rapport 6-2014, Nordland Fylkeskommune, 2014. (Hanne Lykkja, Lars A. Uttakleiv, Christoffer Knagenhjelm, Morten Clemetsen).

8 Referanser

- [1] Miljødirektoratet, «Veileder konsekvensutredninger for klima og miljø (M-1941),» 2020.
- [2] Narvik kommune, «Kommuneplanens arealdel 2017-2028 for Narvik kommune,» Tilgjengelig på:
<https://www.narvik.kommune.no/tjenester/plan-bygg-eiendom-kart-og-miljo/kommuneplan-kommunedelplaner-og-omradeplaner/kommuneplanen/>.
- [3] O. Pushmann, «Nasjonal referansesystem for landskap. Beskrivelse av Norges 45 landskapsregioner,» NIBIO, 2005.